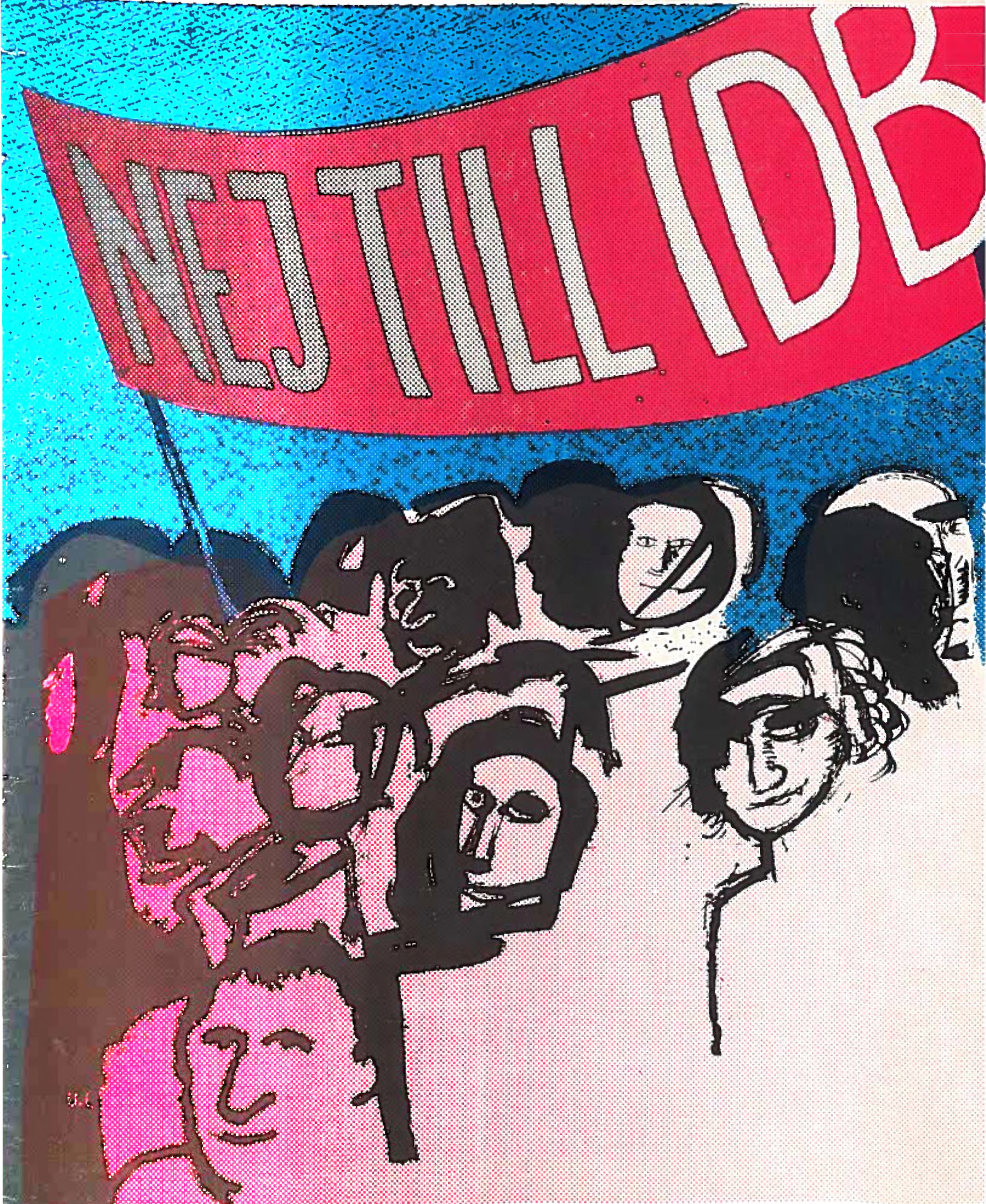

CHILE BULLETTINEN

Nr 2 1977

Årgång 5

Pris 3 kr

Snart beslutar riksdagen **Stoppa Sveriges medlemskap i IDB!**

Än är det inte för sent att protestera mot IDB. Storkapitalisterna och deras representanter i regeringen vann första rondan. Men avgörandet sker i riksdagen kring 1 juni. Med en kraftfull opinionsbildning kan vi fälla högerpropositionen. Det räcker att en handfull vacklande center- och folkpartister går emot sin regering.

Protesterna räckte inte – i första omgången. Det var LM-direktören Nils Tengberg (han som var så mån om sysselsättningen i Olofström) som fick symbolisera den svenska opinionen i förhållande till Interamerikanska utvecklingsbanken IDB – med argumentet att det gäller att rädda sysselsättningen i Sverige.

Mot IDB var SAP och VPK, LO och TCO. Mot IDB var åtskilliga riksdagsmän och statsråd från centern och folkpartiet. Mot IDB hade centerpartiets högsta beslutande organ, stämman, tagit ställning valåret 1976. Mot IDB kämpade aktivt bl.a. Chilekommittén, CUF och FPU.

Men det var högerpartiet som fick bestämma. Regeringen beslöt att Sverige ska bidra med skattepengar till IDB, »ett instrument för USA:s latinamerikapolitik» enligt förre världsbankschefen Eugene Black. Det var inte första gången under det senaste halvåret som den officiella folkviljan utgick från Östermalm och Djursholm.

Burenstam styr

»Sveriges mest amerikanske politiker» Staffan Burenstam Linder kunde den 10 mars med stolthet förklara att en

Kanslihuset den 10 mars. Propositionen om svenskt inträde i Interamerikanska utvecklingsbanken är lagd. Chilekommitténs namninsamling mot detta har startats!

enig regering beslutat att Sverige bör gå med i IDB.

Ändå visste alla att åtminstone två statsråd, Ola Ullsten (fp) och Olof Johansson (c), var motståndare till IDB. Burenstam passade på när Ola Ullsten befann sig i Afrika. Vad det gäller herr Johansson verkar det vara hans uppgift i den svenska politiken att låta sig köras över av högerpartister för att anständiga centerväljare ska känna att det finns ett gott hjärta som klappar för dem i Kanslihuset. Synd bara att det inte klappade så att det hördesden här gången.

Nu gäller det riksdagen. IDB-frågan är den första där den borgerliga regeringen riskerar att förlora mot riksdagsmännen.

Om alla röstar efter sin övertygelse så är det ingen tvekan om att regeringsförskaget faller. Frågan är hur många som anser att IDB-frågan är viktigare än lojaliteten mot regeringen. Det behövs sex.

Fåraherden från Ramvik arbetar oförtrutet på att fösa in hela hjorden i IDB-fållan. Ifjol stod han i Ystad och ville att centerstämman skulle säga nej till IDB, men det har han redan glömt. Nu är det Burenstam som bestämmer. Statsministern vallar får.

För oss antiimperialister gäller det att visa att ett medlemskap i IDB strider mot den moraliska sidan av center- och folkpartiriksdagsmännens egen ideologi.

Måste välja

Vi måste klargöra att ett ställningstagande till IDB är ett val mellan två saker. Å ena sidan ökade inkomster för ett antal svenska storföretag. Å andra sidan de förtryckta folkens möjlighet att befria sig från regimer som de i Chile, Argentina, Brasilien.

Den som väljer exportprofiten begär en handling mot folken och för regimerna i dessa länder.

För var och en som anser att det är viktigare att stötta Pinochet och Videla än att LM Ericsson, ASEA, Alfa Laval och Atlas Copco tjänar några miljoner extra är det en ofrånkomlig plikt att bekämpa ett svenskt medlemskap i IDB.

Fälldin och Ahlmark har valt sida. De är inpiskare åt den svenska imperialismen.

Men vi vet att mer än ett halvdussin riksdagsledamöter från folkpartiet och centern tycker att ett medlemskap i IDB vore omoraliskt.

Följer de partipiskan och inte samvetet kommer de för alltid att associeras med Burenstam Linder, Wallenberg, Videla och Pinochet.

Text
Ola Sunesson

Det är deras bank

Staffan Burenstam-Linder

Handelsminister som vill ge statsbidrag till företag där han själv äger aktier.

Marcus Wallenberg

Bankdirektör. Han tjänar mest på att Sverige går med i IDB.

Jorge Videla

General och massmördare. President i Argentina. Lånen från IDB hjälper honom att sitta kvar.

Augusto Pinochet

General och massmördare. President i Chile. Lånen från IDB hjälper honom att sitta kvar.

Detta är IDB

Interamerican Development Bank (IDB) bildades 1959 som ett av USA:s svar på den kubanska revolutionen. USA har öppet utnyttjat banken som ett verktyg för sina ekonomiska och politiska intressen i Latinamerika.

Interamerikanska utvecklingsbanken ska enligt stadgarna »bidra till en ökad ekonomisk utveckling» och använda sitt kapital för »finansiering av utvecklingsprojekt».

Den svenska exportindustrins avsikt var också till en början att Sverige skulle satsa biståndspengar i IDB. Medlemskapet skulle tofgröras som en insats för »utveckling». Men det visade sig snart politiskt omöjligt: IDB strider mot grundprinciperna för svensk biståndspolitik. Då valde man den krämaraktiga argumentationen (se artikel här intill) som naturligtvis är den enda hederliga. Dvs att kapitalisterna kan tjäna mer pengar.

Den utveckling som IDB är till för att stödja är utvecklingen av de multinationella företagens marknader i Latinamerika. Den politiska garantin för att marknaderna inte ska saboteras av revolutioner är i allmänhet fascistiska militärregeringar. Därför stöder IDB systematiskt dessa. Samtidigt bestraffas tendenser till social utveckling med indragna lån.

Exemplet Chile

Det klaraste exemplet är

Chile. När chilensarna hade valt Allende till president ströps omedelbart penningflödet till Chile. 1972 och 1973 utgick inga som helst lån. 1974, juntans första år vid makten, kom belöningen: 98 miljoner friska dollar.

Är efter år heter det största mottagarlandet Brasilien, kontinentens mäktigaste stat med en av de mest grundmurade terrorregimerna. Brasilien fick 1973 31 procent av utlåningen. Året därpå gick hälften till Brasilien, Mexiko, Argentina och Chile – resten delades av 14 fattiga småländer. Fyra medlemsländer fick det året ingenting alls, däribland Haiti (kontinentens fattigaste land) och Jamaica (som nyligen hade fått en framstegsvänlig regering).

Makten över dessa lån ligger i Washington. I den sk specialfonden, som ger lån på »fördelaktiga» villkor, har USA vetorätt. I den ordinarie fonden, som står för 60 procent av utlåningen och har »affärs-mässiga» villkor, har USA med 35 procent av kapitalet i praktiken också makten,

Chans för kapitalet

Tidigare var medlemmarna 22 latinamerikanska länder (inte Kuba), Kanada och USA.

Förra året öppnades dörrarna för industriländer utanför Amerika. Nu har femton länder (större delen av Väst-europa plus Japan, Israel och Jugoslavien) gått med eller bestämt sig för medlemskap. De enda kapitalistiska länder i Europa som ännu står utanför är Sverige och Norge.

Medlemskap i IDB betyder att landets företag får chans att exportera till bankens projekt. Ett företag som inte hör hemma i ett medlemsland får inte vara med att slåss om order.

Näringslivet har tryckt på staten ända sedan Sverige fick möjlighet att gå in i IDB. I handelsdepartementet under socialdemokraten Carl Lidbom, numera IDB-motståndare, sattes en utredning igång. Den mynnade ut i den promemoria som är en enda lång plädering för IDB-medlemskap och som ligger till grund för regeringens proposition.

Att läsa om IDB

Chilebulletinen nr 6 1976.
Kommentar nr 1 1977.

Regeringens proposition 1976/77:83 om exportfrämjande åtgärder avseende u-länder. (Kan skaffas genom riksdagens tryckeriexpedition, tel 08/14 20 20, ankn 1124 och 1125.)

Ökade insatser för svensk export till u-länder. Handelsdepartementet 1976. (Promemorian som låg till grund för propositionen. Kan beställas från Liber Distribution, Förlagsorder, 162 89 Vällingby, tel 08/89 01 20.)

**SE
OCKSÅ
SISTA
SIDAN!**

26 250 000 kronor/dag

har den argentinska militärjuntan erhållit i krediter och lån under sitt första år vid makten! De största bidragsgivarna är Internationella valutafonden som stått för 1 925 miljarder kr, Världsbanken 677,25 miljoner kr, Interamerikanska utvecklingsbanken 659,75 miljoner kr och US - eximbank 35 miljoner kr. Diverse privatbanker i USA har sammanlagt bidragit med 4 025 miljarder kr och nitton västtyska banker har ytterligare drygt ut juntans kassor med 393,75 miljoner kr. Även Sverige har dragit sitt strå till juntans stack genom det lån på 31 miljoner kr som SE-banken, Götabanken, Handelsbanken och den statliga PK-banken beviljade den argentinska diktaturen sommaren 1976. (Se Chile-bulletinen nr 6/76).

3-welt Magazin, Februari 1977

Chile förbjuder alla partier- NU KLÄMS KRISTDEMOKRATERNA ÅT

Idag är inget politiskt parti längre tillåtet i Chile. Fram till mitten av mars var det faktiskt "bara" de partier som juntan definierade som marxistiska som var helt förbjudna. De övriga politiska partierna var, som den officiella termen löd, försatta "i vila". Nu är de alltså inte ens längre det. Nu är de helt förbjudna. Förbudet rör fyra partier: Kristdemokraterna, Nationalpartiet och de två småpartierna Radikala Vänsterpartiet och Radikala Demokraterna.

Att förbudet främst riktar sig mot kristdemokraterna framgår tydligt av den officiella motiveringen till beslutet. I den sägs det nämligen att juntan skulle ha upptäckt en "sammansvärjning" från kristdemokraternas och vänsterns sida för att störta juntan. Det konkreta beviset utgörs av två brev skrivna av två av partiets ledande figurer, Andrés Zaldívar och Tomás Reyes, som upptäcktes i en tredje parti-medlems hustrus handväska på Santiagos flygplats. Av vad som kommit fram i tidningsrapporterna om dessa två brev

är detsvårt att se att de skulle kunna innehålla något mer "sammansvärjande" än vad som tidigare vid upprepade tillfällen sagts offentligt i Santiago.

Det är alltså svårt att tro att det var den plötsliga upptäckten av två brev som ligger bakom juntans beslut. Däremot finns det starka tecken som tyder på att det var en välförberedd aktion. Samma vecka som förbudet kom tog nämligen militären över kristdemokraternas radiostation Balmaceda. Formellt har det alltid funnits möjlighet att protestera inför högsta domstolen mot den typen av ingrepp mot yttrandefriheten. Men när kristdemokraterna nu gjorde det fann de att det inte längre gick. Juntan hade helt enkelt strax före övertagandet av Radio Balmaceda påpassligt gjort ett tillägg till lagen som i korthet innebär att det inte längre är möjligt att ens formellt protestera mot den typen av ingrepp. Därmed var alltså det som tidigare visserligen mest varit att betrakta som ett skämt,

men ändå formellt existerat, borttaget.

Det är alltså formellt olagligt att protestera mot ingrepp i yttrandefriheten i Chile idag. Något som i och för sig inte betyder så mycket eftersom det inte existerar någon yttrandefrihet.

Förbudet av kristdemokraterna hade förberetts också på annat sätt. I samband med den regeringsombildning som juntan genomförde några veckor tidigare, avsattes också en mängd tjänstemän på lägre nivå, inom departementen, statliga företag och andra statliga institutioner. Förändringarna inom själva regeringen efter ombildningen var helt marginella, medan däremot personalen på de lägre nivåerna byttes ut nästan helt. En stor del av de utbytta var sådana kristdemokrater som spelat en stor roll för partiets inflytande. Något som förändrades drastiskt i och med ombildningen.

"dom kanske börjar jobba underjordiskt"

Tom juntatidningen El Mercurio har orout sig för dessa åtgärder och i all försynthet undrat om inte regeringen gått lite för långt. "Resultatet skulle kunna bli", menar El Mercurio, "att kristdemokraterna tvingas organisera sig underjordiskt och skulle då kanske lättare falla i armarna på vänstern".

Förbudet av kristdemokraterna belyser motsättningarna som finns mellan olika delar av den chilenska borgarklassen. Kristdemokraterna hoppas mycket på Jimmy Carters stöd. Många av partiets medlemmar hade kallt räknat med att den ekonomiska krisen skulle tvinga juntan på knä någon gång under mars - april. Något som skulle öppna dörren för ett utvidgat kristdemokratiskt inflytande. Inte minst har det visat sig i att många kristdemokrater hängett sig åt våldsamt spekulera-

Pinochets fyrkantiga cirkel

DET KAN VÄL INTE ha undgått någon att Pinochet är en nydanare av stora mått när det gäller metoder för tortyr och förtryck. Men känner ni till hans banbrytande insatser på den politiska teorins område?

Den 21 december i fjol fick juntaledaren chansen att utveckla sin syn på den chilenska demokratin i en intervju för den colombianska televisionen. Pinochet förklarade först, i vanlig ordning, att "i Chile sknas varje möjlighet att återvända till den rent representativa demokratin". Detta eftersom det har dykt upp en jätte som inte kan tolereras på den politiska scenen: marxismen. För att ersätta den representativa demokratin med något bättre har juntan, fortsatte Pinochet, "satt

igång ett framgångsrikt experiment byggt på den totalitära demokratin".

Men Pinochets nya demokratibegrepp gick inte hem överallt. Som så många andra åstora tänkare är juntachefen kanske före sin tid...

Kyrkan förstod tydligen inte finessen med den "totalitära demokratin". I en radiosändning den 8 januari beskrev Vatikanen det nya begreppet som en fråga om cirkelns kvadratur och tillade: "För att inte bli tokiga konsulterade vi ordboken i spanska språket från kungliga akademien, vilken erkänns av den chilenska akademien. I denna ordbok är orden demokrati och totalitär oförenliga."

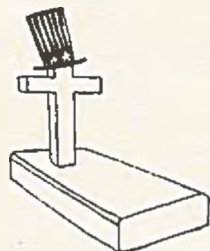

●Tänkaren.

Den chilenska ambassadören i Colombia, Onofre Jarpa, fick försöka bortförklara cheffens lapsus. Pinochet hade sagt "auktoriär demokrati", inte "totalitär", påstod han.

Boletín Informativo 106-107 och 108

tiva uppköp av konkursbetonade och avnationaliserade företag. Ett regimskifte – eller åtminstone en förskjutning till förmån för kristdemokraterna – skulle räknade de med, innebära större statliga ingripanden i ekonomin. Och det skulle betyda bra möjligheter att göra goda vinster genom att sälja tillbaka företagen eller skaffa sig förmånliga statliga lån. Det illustrerar rätt väl vilken opposition det är kristdemokraterna står för.

Valfusk och protester

har varit centrala teman i nyhetsrapporteringen från El Salvador sedan valet den 20 februari. Ett val där det regerande partiets kandidat general Carlos Humberto Romero kammade hem segern. Ja, han var rentav så säker på sin seger att han utlyste den vid en presskonferens flera dagar innan de officiella valresultaten publicerats. Oppositionspartiet UNO protesterade och tillställde den centrala valnämnden 30 konkreta anklagelser för valfusk, vilka bl a inkluderar anklagelser om 400 000 falska valsedlar för dubbelregistrering och ersättande av 60 000 avlidna medborgares "röster". Protester och demonstrationer ägde rum över hela landet. Plaza Libertad i huvudstaden San Salvador belägrades i sex dagar av över 400 000 personer som under ledning av UNOs kandidat i valet, Ernesto Claramount förklarade att de ämnade stanna kvar tills rättvisa skipats. Den militära "rättvisan" tog emellertid ut sin "rätt" – dödade sex, sårade sju och arresterade hundratals. Ernesto Claramount förvisades ur landet regeringen förklarade landet i undantagstillstånd. Lugnet var återupprättat...

Latinamerican Round Up
Nr 689 – 691

Juntans fackliga kamp

Pinochetjuntan har gjort flera tappra försök att upprätta "gula" statskontrollerade fackföreningar. Och misslyckats. Men skam den som ger sig! Den 1 december i fjol var det dags igen. Då proklamerades bildandet av den nya centralorganisationen Unión Nacional de Confederaciones, Federaciones y Sindicatos. I organisationen, som leds av handplockade juntadrängar, ingår ett dussintal fackförbund.

Vad representerar då "Nacionella unionen"? En miljon chilenska arbetare svarar El Mercurio, efter att ha räknat samman alla medlemmar i de förbund som anslutits. I verkligheten representerar de "fackliga ledarna" i "Nacionella unionen" inga andra än sig själva. Låt oss ta en titt på vad som föregick bildandet av unionen!

Koppararbetarnas förbund, med omkring 30 000 medlemmar, är ett av de fackförbund som ingår i "Nacionella unionen". Efter att vänsterledarna kastats i fängelse eller mördats leddes förbundet främst av kristdemokrater. Med dem hoppades juntan på ett gott samarbete. Men samarbetet började snart knaka i fogarna. De kristdemokratiska fackföreningsledarna tvingades inta en alltmer kritisk hållning till juntan när arbetarna såg sina löner minska för varje månad. I september i fjol hade juntan fått nog av kritiken. Genom ett dekret från arbetsministeriet avskedades ordförande för koppararbetarna Guillermo Santana och ersattes med juntavännen Belarmino Castillo.

Det var juntan som bestämde att koppararbetarna skulle representeras av Castillo. Det var fascisten Castillo som bestämde att förbundets 30 000 medlemmar skulle gå med i juntans "Nacionella union". Castillo och hans likar ska nu försöka få världen att tro att de representerar en miljon chilenska arbetare. En otacksam uppgift!

Boletín Informativo 106 -
107

"Nej, herrn. Det är inte rock 'n roll... det är ren repression"... Vi kunde bara inte låta bli att publicera denna sanna bild ur latinamerikanskt nöjesliv.

ARGENTINA lönerna sjönk med 50 proc

Inte heller i Argentina har det lyckats Milton Friedmans efterägare att hejda inflationen. Enligt officiella uppgifter från den argentinska statistiska centralbyrån steg levnadskostnaderna under 1976 med

347,5%. Under samma tid höjdes lönen för en utbildad fabriksarbetare med 153,9%. d v s reallönen minskades till hälften.

Latinamerican Round Up
Nr 691

Bara 1 fånge kvar - Röda Korset backar ur

I och med Pinochets propagandafrigivning av politiska fångar i slutet av förra året ansåg sig Internationella Röda Korset ha fullgjort sin uppgift i Chile, och kungjorde i samband därmed att det upphör med sin verksamhet i landet. Uppenbarligen fanns det trots allt de som tog Pinochet på orden då han påstod att det i Chile idag endast finns en politisk fånge, nämligen Jorge Montes...

Chile - Nachtrichten nr 45

●Fanflykt?

40.000 hemlösa

barn under tolv år sover under bar himmel på gatorna i Mexico City. Av dessa är 90% narkomaner. Samtliga livnär sig på snatteri och tiggeri. Allt enligt socialministeriet i enligt socialministeriet i Mexicos huvudstad.

Information 16.2.1977

Nattliga önskemål

Inte bara vänstern i Chile kämpar för rätten att få vara ute på nätterna. Också inom delar av borgarklassen höjs nu röster mot det nattliga utgångsförbudet.

Ägarna av restauranger och danslokaler framhåller att en "normalisering" av deras verksamhet skulle ge positiva effekter på ekonomin genom höjda skatter och avgifter. De understryker också den sociala betydelsen av att kunna ge arbete åt artister, musiker och andra anställda.

Boletín Informativo Nr 109

Han bryter blockaden mot juntan

I solidaritet med Chiles arbetare bojkottar Hamnarbetarförbundet all handel med juntan mellan 1 mars och 31 maj. Men Santos slank igenom blockaden.

Lördagen den 19 mars anlöpte Johnsonlinjens Santos Helsingborg. När båten lade ut dagen därpå var hamnens magasin fyllda med varor från juntans Chile: meloner, lök, räkor och molybden.

Hamnarbetarna är fackligt splittrade på Hamnarbetarförbundet och Transport. Medan Hamnarbetarförbundet bojkottar juntan så »avvaktar» Hasse Hoffa Ericson och hans förbund beslut från högre makter. En bojkott bara i Sverige eller Norden tjänar ändå ingenting till, brukar de försvara sig med. Och medan Transport »avvaktar» hjälper de till att bryta upp Hamnarbetarförbundets blockad.

I de flesta viktiga hamnarna tillhör en förkrossande majoritet Hamnarbetarförbundet, men i Helsingborg är det Transport som är störst.

Därför kunde Santos slinka igenom. Båten lossades på övertid av ett fyrtiotal man, Transportanslutna och extra-personal, i en inhägnad del av hamnen. Grindarna hölls låsta. Stuveribolaget hade garderat sig mot demonstrationer och annat obehag.

Utanför de låsta grindarna spred Chilekommittén flygblad som informerade om Santos' last och om bojkotten mot chilejuntan. Reaktionserna på flygbladet var blandade. Många hade inte fått veta att de skulle utnyttjas som blockadbrytare och några av arbetarna ville helst gå hem igen. Men de var för få. Andra

var likgiltiga, och en Transportmedlem menade att chileaktivisterna förtjänade ett kok stryk.

Tusen lådor meloner

Innanför grindarna fanns Holger Westman, ordförande för Hamnarbetarförbundet i Helsingborg. Han fick snabbt bevis på att det verkligen var chilegods som lossades. Det hade mäklaren tidigare förnekat, och för säkerhets skull hade dessutom ursprungslandet strukits i lastningslistorna.

— Santos lossade nästan ett tusen lådor chilenska meloner, ganska mycket lök, frysta räkor och 50 fat molybden (en tungmetall), berättar Holger Westman för Chilebulletinen.

Förvånad

— 500 av melonlådorna var adresserade till SFI, Svenska Fruktimporten, och resten till ASK, en annan fruktimportör i Helsingborg. För lökimporten stod SFI, ASK och ICA.

Svenska Fruktimportens verkställande direktör Ellert Aldebrant blir mycket förvånad när Chilebulletinen ber honom kommentera handeln med juntan:

— Det var en nyhet för mig. Jag känner inte alls till det. Vi är väldigt försiktiga när det gäller handel med Chile. Nu ökar vi från Argentina istället.

— Vi känner ju till hamnarbetarnas blockad och fackföreningen på vårt eget företag vill också ha så lite kontakt som möjligt med Chile. ►

Stor juntabojkott i favoritlandet HOLLAND

I Chile äter man allt mindre frukt. Folket har inte längre råd att köpa de äpplen, päron och meloner som odlas i landet. Frukten finns på annat håll. Bland annat i Holland.

Västeuropa översvämmas just nu av chilensk frukt. Holland tycks vara favoritmarknaden. Exporten dit har mer än sexdubblats sedan 1973 och uppgick 1976 till 36 miljoner gulden (ungefär 70 miljoner kronor), dvs en tredjedel av juntans hela fruktexport. Också i Holland finns en solidaritetsrörelse med Chile. Den arbetar nu hårt för en bojkott av juntafrukten.

I början av mars publicerade den holländska Chilekommittén ett öppet brev till de stora fruktimportörerna. Brevet var undertecknat av över 120

organisationer och enskilda, bland andra den chilenska fackföreningsrörelsen CUT, Unidad Popular-partierna, MIR, MAPU och det holländska socialdemokratiska arbetarpartiet. Vi saxar ett stycke ur det öppna brevet:

”Människor utsätts för svält när maten inte räcker till eller när de inte har pengar att köpa mat för. I Chile gäller båda delarna. Tidningen Mensaje skriver i en aktuell artikel under rubriken »Hunger i Chile» att tillgången på livsmedel minskade starkt under 1975 i förhållande till 1974. Tidningen hävdar att det ägt rum en samtidig minskning av såväl livsmedelsimporten som av den inhemska produktionen.

Enligt den chilenska veckotidningen Ercilla har produktionen under 1976 sjunkit ytterligare med inte mindre än 9,4 procent. Det kan kanske låta

underligt, men under dessa år har exporten av livsmedel från Chile ökat mycket kraftigt. Lejonparten av denna ökning består av frukt. Mellan 1975 och 1976 ökade fruktexporten med 40 procent.

Här kan ni alltså se – en sjunkande livsmedelsproduktion och livsmedelsimport. Och detta trots en stigande livsmedellexport. Hur är detta möjligt? SVaret är lika enkelt som smärtsamt. De flesta chilensare har inte tillräckligt med pengar att köpa mat för. Utländska uppköpare – som ni – erbjuder högre priser än vad den utarmade chilenska befolkningen kan betala. Vi tycker att äpplena som importeras från Chile har en bitter bismak».

”

Påtryckningarna mot fruktimportörerna är det första steget i den holländska bojkottkampanjen. När frukten börjar komma ut i handeln följer steg nummer två: propaganda för konsumentbojkott vid de affärer som säljer juntafrukten.

BLOCKADEN UTVIDGAS?

Miljardären Axel Ax:son Johnsons fartyg kringår systematiskt Hamnarbetarförbundets blockad mot chilehandeln. Fartygen dirigeras om till kontinenten eller, som Santos, till hamnar med Transportanslutna stuveriarbete.

Inom Hamnarbetarförbundet vill man därför slå tillbaka mot Johnsonlinjen för att göra chileblockaden effektivare. Något beslut har emellertid, i slutet av mars, ännu inte tagits.

– Vi håller på att undersöka möjligheterna att blockera alla Johnsonlinjens fartyg, säger Karl Hallgren från Hamnarbetarförbundet. Problemet är vad medbestämmandelagen kan innebära. Vi vill inte riskera att medlemmarna får betala höga skadestånd.

Text: Janne Johansson
Foto: Holger Westman

CUT manar: BOJKOTTA FRUKTEN!

Utlandskommittén för den chilenska fackföreningsrörelsen CUT uppmanar till bojkott mot frukt från Chile i ett uttalande från den 20 december 1976. Juntan började expertera frukt i stor skala mot slutet av 1976 och exporten väntas öka ytterligare det första kvartalet i år.

CUT fördömer diktaturen för att den ökar exporten av livsmedel samtidigt som konsumtionen i Chile minskar. Från 1972 och 1975 mer än femdubblades livsmedellexporten, enligt CUT.

(Källa: Boletín Informativo, Havana, No 108)

Hamnkrav: FRIGE PONCE!

Exequiel Ponce greps av juntan 1975 och är sedan dess försvunnen. Ponce var ledare för Valparaisos hamnarbetarförbund, för CUT (Chiles LO) och tillhörde Socialistpartiets politiska kommission. Efter kuppen var han med i partiets underjordiska ledning.

Svenska Hamnarbetarförbundet har »adopterat» Ponce och arbetar för att han skall frigges. I februari skickade Hamnarbetarförbundet telegram till juntan. Något svar har inte kommit än.

Kräv att Ponce frigges!

Skicka telegram och brev till General Augusto Pinochet, Junta Militar de Gobierno, Edificio Diego Portales, Santiago de Chile, CHILE.

»Småpotatis»

– Det vi har tagit in har bara varit småpotatis, säger SFI:s internationelle chef Roland Mats. Helt marginella kvantiteter av lök och meloner. Där emot inga äpplen eller päron.

Importörerna är kanske uppriktiga. Direktör Aldebrant kände kanske inte till Santos' last. Han är kanske orolig för fackföreningarnas och kundernas reaktioner och drömmer mardrömmar om ruttna meloner. SFI kanske »ligger lågt» med chileimporten. Det är utmärkt! Då ger bojkotten resultat!

Se upp när du handlar!

Men helt oskyldiga är importörerna inte, varken SFI eller de större bovarna i kopparbranschen. De vet hur de kan utnyttja Transports »avvakande» hållning till att bryta blockaden. Det visade de i Helsingborg den 19–20 mars.

Santos slank igenom och Johnsonlinjen har fler piratfartyg i sin flotta. När hamnblockaden bryts får vi andra ta vid: Se upp med vad du köper och äter!

Akta dig för juntans varor!

Se också nästa sida!

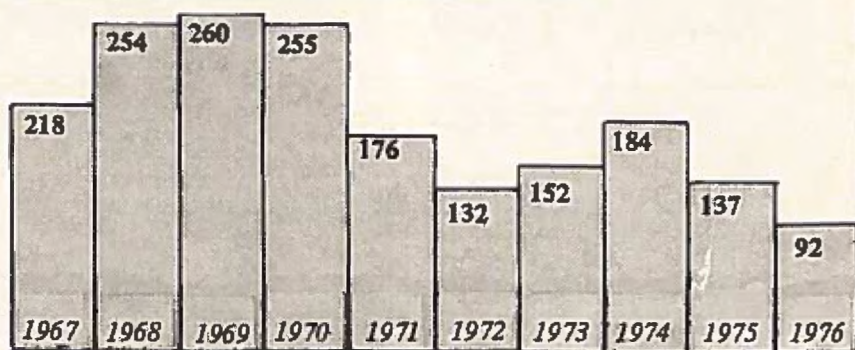
Chilehandeln i siffror:

De svenska storbolagens handel med juntan minskade alltså kraftigt förra året. En seger för bojkotten? Ja, förmodligen är Hamnarbetarförbundets blockad åtminstone en av orsakerna. För lika kraftigt som den svenska importen minskade - lika kraftigt ökade Chiles totala export 1976.

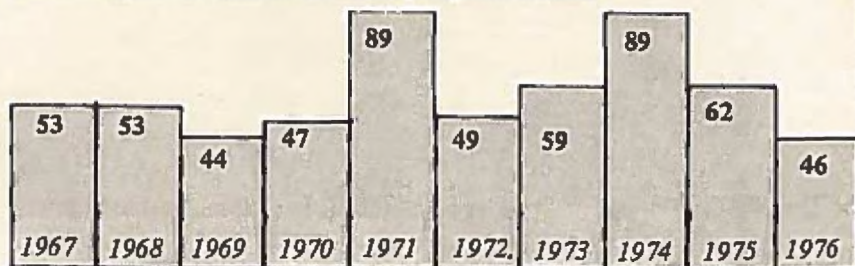
Enligt den chilenska centralbankens beräkningar från november (publicerade i *Ercilla* den 17 november) skulle värdet av Chiles export öka med över 30 proc 1976. Kopparen är förstås den viktigaste posten. Om man tar hänsyn till kopparprisets förändringar (det steg lite under 1976) så bör den chilenska kopparexporten ha ökat med omkring 25 proc. Medan den svenska importen av Chilekoppar sjönk, från 100 till 63 miljoner kronor. Ännu mer anmärkningsvärd är juntans satsning på export av jordbruksprodukter, framför allt frukt och grönsaker. 1976 ökade den exporten med hela 40 proc. Medan den svenska importen sjönk, från 3,8 till 2,2 miljoner kronor.

En seger för bojkotten. Men ingen fullständig seger. 92 svenska miljoner i juntans fickor är fortfarande 92 miljoner för mycket.

Svensk import från Chile 1967 - 1976, miljoner kronor:

Svensk export till Chile 1967 - 1976, miljoner kronor:

De största posterna i importen 1976:

koppar och kopparlegeringar (68 proc av den totala importen)	62,5 miljoner kronor
malmer	8,6 miljoner kronor
fisk, kräftor o dyl	7,7 miljoner kronor
gödningsmedel	5,5 miljoner kronor
järn och stål	4,2 miljoner kronor
frukt och grönsaker	2,2 miljoner kronor

(Uppgifterna hämtade ur Utrikeshandel 1976, månadssatistik, december.)

En motståndsmän

Vi har i Chilebulletinen ett flertal gånger försökt ge våra läsare en bild av det underjordiska politiska arbete kamraterna i Chile bedriver idag, genom att försöka beskriva hur motståndskommittéer, arbetslöshetskommittéer och liknande arbetar. Men »motståndet» blir lätt något abstrakt om man glömmer människorna som gömmer sig bakom begreppet. De som stannat kvar - hur klarar de sig undan repressionen? Hur lever de? Hur upplever de sin situation?

Kamraten i den här intervjun kan kanske förmedla något av den känslan.

● *Kan du säga något om vad motståndets arbetet idag innebär?*

- Vår uppgift är att förvandla verkligheten. Då måste vi också leva ett så normalt liv som möjligt. Ni kanske tror att vi aldrig skrattar, skämtar och har roligt. Helt fel. Ofta händer det att vi avslutar ett möte med att äta och sjunga tillsammans. Kampen innebär för oss också samvaro och glädje.

● *Finns det många kamrater som av rädsla eller av andra skäl inte går med i motståndsarbetet?*

- Jovisst, och det är t o m ganska vanligt. Det finns hos många en tröghet som bottnar i rädsla, hos en del t o m förföljelsemani.

● *Du talar om rädsla, känner du själv aldrig rädsla?*

- Nej inte nu längre, åtminstone väldigt sällan. Jag har prövat min styrka och övertygelse i svåra situationer och jag är inte rädd för att dö om det skulle vara nödvändigt.

● *Men hur är det möjligt att få med nya kamrater i kampen med det kraftiga förtryck som härskar i Chile?*

- Det tar tid, otroligt lång tid att få med nya kamrater. Bara det att upprätta en kontakt tar idag månader. Jag har ett färskt exempel på en kamrat som jag känt och umgåtts med i ett och ett halvt år innan jag ens kunde förslå att hon skulle börja delta. Nu är hon med oss och

gör ett bra arbete.

- Man måste också träna sig för att behärska de flesta situationer.

● *Berätta lite om det. Hur lär ni er att lura DINA och att arbeta i ett klimat av extremt förtryck?*

- Det gäller att aldrig för ett ögonblick släppa på säkerhetsföreskrifterna. Att aldrig visa oro, hur farlig situationen än är. Att i alla lägen uppträda naturligt och att ha en förklaring till allt man sysslar med. Att alltid komma i tid till möten för att inte riskera sig själv eller den man ska träffa. Att alltid ha klart för sig var man befinner sig och hur man ska ta sig därifrån. Att aldrig låta sig överrumplas av en oväntad situation.

- Jag har personligen en misstanke att det lätt skapas myter utomlands om oss som arbetar i motståndet. Men även om vi utvecklats hästlängder de senaste åren och fått massor av erfarenheter så får ni inte glömma, att vi är vanliga människor med fel och brister. Inom oss försöker vi, var och en, skapa en ny människa och utåt föregå med exempel. Att vara ärlig och konsekvent är det bästa sättet att vinna nya kamrater till kampen. Men än har vi långt kvar, även på det området.

Mario Benedetti:

VAMOS JUNTOS

VI GÅR TILLSAMMANS

*Kamrat, du kan
och jag vill —
kom låt oss gå tillsammans
Kamrat,
samma öde som väcker dig
väcker också mig
du lovade och jag lovade
att tända denna eld*

*Döden dödar och lyssnar —
därefter kommer livet
Den enhet som duger
är den
som enar oss i kampen*

Kamrat, du kan ...

*Som klockklang ljuder
historiens lärdom —
för att kunna njuta
morgondagen
måste du slåss för den idag*

Kamrat, du kan ...

*Vi är inte längre så oskyldiga
vare sig på gott eller ont —
var och en i sin uppgift
därför att för den finns det
inga ersättare*

Kamrat, du kan ...

*Några sjunger om segern
därför att folket betalar
med liv —
men dessa döda, de älskade
är de som skriver historien*

*Kamrat, du kan
och jag vill —
kom låt oss gå tillsammans
Kamrat,
samma öde som väcker dig
väcker också mig
du lovade och jag lovade
att tända denna eld*

Mario Benedetti (född 1920) är en av Uruguays främsta moderna författare. Han har skrivit både dikter, romaner, teaterpjäser och essäer. Mest betydelsefull anses han vara som romanförfattare.

I dikten på den här sidan uppmanar han till deltagande i det underjordiska motståndet.

Con tu puedo y mi quiero
vamos juntos compañero.
Compañero te desvela
la misma suerte que a mi
prometiste y prometi
encender esta candela

La muerte mata y escucha
la vida viene después
la unidad que sirve es
la que nos une en la lucha

Con tu puedo y mi quiero ...

La historia tarde sonora
su lección como campana
para gozar el mañana
hay que pelear el ahora

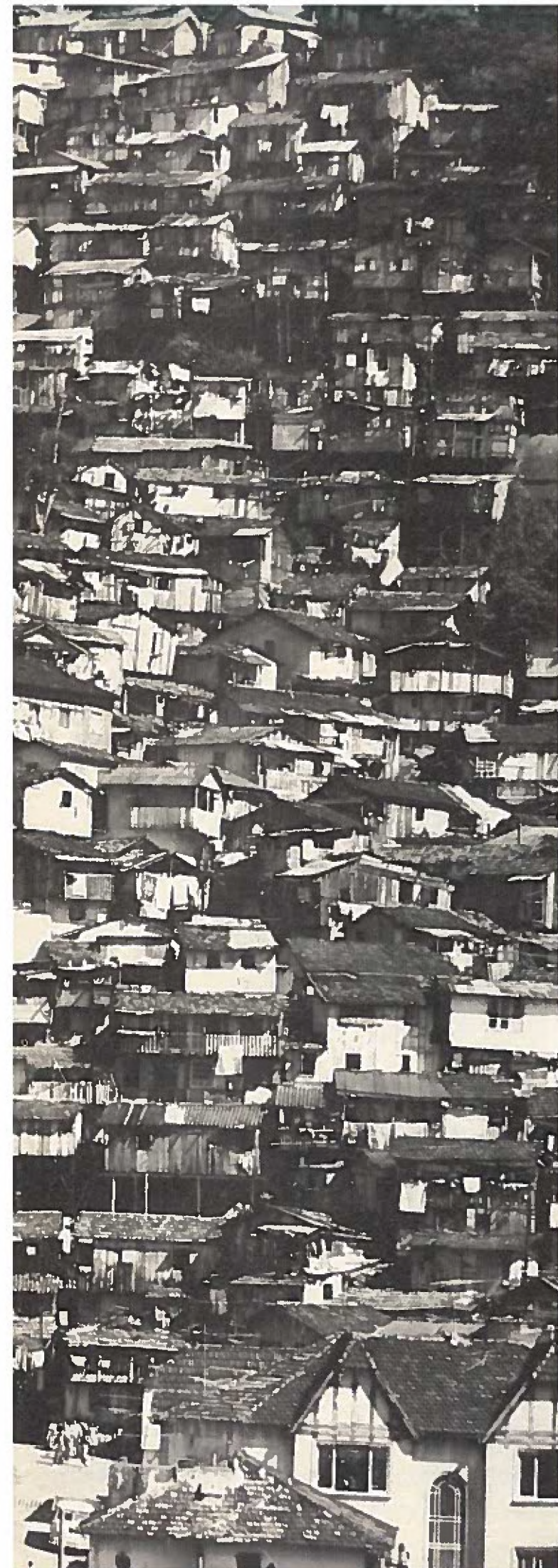
Con tu puedo y mi quiero ...

Ya no somos inocentes
ni en la mala ni en la buena
cada cual en su faena
porque en esto no hay
suplentes

Con tu puedo y mi quiero ...

Algunos cantan victoria
porque el pueblo paga vidas
pero esas muertos queridas
van escribiendo la historia

Con tu puedo y mi quiero
vamos juntos compañero
Compañero te desvela
la misma suerte que a mi
prometiste y prometi
encender esta candela

I tretton år har generalerna härskat i Brasilien. I tretton år har de fungerat som vakthundar åt USA på den latinamerikanska kontinenten.

Men situationen i Latinamerika idag är en annan än 1964. Fascismens långa natt har sänkt sig över kontinenten och USA behöver inte längre sina brasilianska underhuggare.

Vilka är följderna av detta — för generalernas del? För det brasilianska folkets del?

I BÖRJAN AV 70-TALET stod situationen och vägde i många sydamerikanska länder — alternativen var klara: fascism eller socialism, de fås förtryck eller de mångas rätt till att själva staka ut sin väg.

Det var ett val som hade sina internationella förgreningar: den fascistiska vägen innebar en total underkastelse under den multinationella kapitalismen, den socialistiska vägen

kapitalet finner särskilt väl förenligt med sina intressen. De må vara nordamerikanska eller svenska.

1976 investerade svenska företag mer än en halv miljard svenska kronor i Brasilien. Det är mer än i något annat land utanför Västeuropa och USA.

USA—lakej

Men innan vi går in på följderna för det brasilianska fol-

BRASILLEN - EN

var en kamp för nationellt oberoende.

De latinamerikanska folkens intressen gick stick i stäv med de multinationella bolagens. De latinamerikanska folkens intressen gick stick i stäv med de multinationella bolagens. Det här visade sig i land efter land — i Bolivia, i Chile, i Uruguay, i Argentina, i Peru. . . I land efter land hjälptes reaktionens militärer till makten av Pentagon och de stora trusterna. I den internationella krigsföringen mot de sydamerikanska ländernas kamp för självständighet gick hela tiden ett annat latinamerikanskt land i spetsen. Det var Brasilien.

Det Brasilien som sedan 1964 styrts av militärer. Som mer än något annat land på det västliga halvklotet gynnats av Världsbanken och de andra internationella kreditinstituten. Det land som liksom Iran drömmer om att bli en av världens stormakter före år 2000. Det land som mer än något annat av länderna i Tredje Världen har fångat de svenska storföretagens intresse — och kapital.

I Brasilien kan man studera vilken typ av utveckling i ett u-land som det internationella Baksidan av medaljen Rio de Janeiro — kåkstäderna, favelas, i stadens utkanter.

ket av de internationella investeringarna är det viktigt att påminna om några av de tydligaste uttrycken för Brasiliens utrikespolitik innan fascismens långa natt sänkte sig över Sydamerika.

●1965 ledde brasilianska trupper den interamerikanska försvarsstyrka som på Pentagons uppdrag invaderade Dominikanska Republiken.

●1967 accepterade Brasilien att ställa sin krigsindustri till förfogande som stöd till USA:s krig i Vietnam.

●1971 hotade Brasiliens militärer med en invasion av Uruguay i händelse av en valseger för vänstern. Brasilianska poliser och militärer deltog som rådgivare och förhållare i kampen mot vänsterkrafterna.

●1971 störtades den progressiva presidenten Torres i Bolivia. Kuppakarna fick vapen, pengar och tekniskt stöd av Brasilien. Den lyckade kuppen leder till att den ekonomiska och ideologiska kampen mot Allende-regimen kan intensifieras.

●1973 avslöjades det efter Allendes fall att basen för

konspirationerna mot Chile utgjordes av Brasilien. Det var via Brasilien som t ex CIA slussade sina pengar.

Ja, det här är väl ganska välkända fakta för de flesta. Men de är ändå viktiga att hålla i minnet idag när det internationella läget är så helt annorlunda.

Ekonomiska intressen styr

Idag behöver ju inte Brasilien agera vakthund åt Pentagon i Latinamerika, eftersom det för stunden inte finns någon bred folklig rörelse i Sydamerika som på kort sikt hotar de etablerade förtryckarsystemen.

Men det är viktigt att komma ihåg att beredskapen för Brasiliens del att militärt ingripa i andra länder finns.

bedömare att den brasilianska ekonomin är mycket sårbar.

Den s k oljekrisen slog mycket hårt mot Brasilien och hämmade för en tid den snabba tillväxttakt Veckans Affärer så ofta skrivit om. Nu är återigen dtillväxttakten i den brasilianska ekonomin mycket hög — för 1976 beräknas den till ca 10 procent.

Brasilien är ett land som på tio år har ökat sin utrikes-skuld med mer än 100 miljarder kronor. Ändå har varje år mer pengar runnit ut ur Brasilien än vad som runnit in. Det är förutsättningen för att vara multinationalismens mest gynnade satellit.

Satsningen på hög ekonomisk tillväxt innebär också i Bra-

Dessutom innebär framgångsrika folkliga rörelser också ett hot mot den härskande klassen i Brasilien — om de är framgångsrika nog att ta makten. Att utmana USA och imperialismen är också att utmana Brasilien.

Folket står för kostnaderna

Vad innebär då den brasilianska modellen för folkets flertal?

Ja, i Brasiliens fall kan man verkligen tala om att en ö av välstånd har skapats i ett hav av fattigdom. Och det är just flertalets fattigdom som är förutsättningen för fåtalets rikedom.

Brasilien är Latinamerikas folkrikaste land. Där bor

Det är det rika fåtalet som utgör den inhemska markanden och trots att de i procent räknat är få, så utgör de ändå sammantagna den största marknaden i Latinamerika.

Om den markanden ska kunna finnas kvar så krävs det att de arbetande massorna hela tiden tvingas avstå från att ta del av produktionsökningen.

De multinationella bolagen — bland dem alla stora svenska — satsar ju på Brasilien som bas för export för att lönerna med hjälp av bajonetterna kan hållas låga.

Nu tycks det bli allt mer uppenbart att de brasilianska dotterföretagen blir allt mer konkurrenskraftiga på världsmarknaden om vi jämför med

NÖ AV VÄLSTÅND I ETT HAV AV FATTIGDOM

I den nya internationella situation som uppstått kan t o m Brasilien kosta på sig att visa upp ett ansikte med vissa "progressiva" drag. Landet var ju t ex ett av de första att inleda förbindelser med MPLA-regeringen i Angola.

Och man gör intensiva försök att normalisera förbindelserna med Mozambique.

Men detta måste ses mot bakgrunden att Brasilien är i desperat behov av nya marknader för sin export och att acceptandet av Angola och Mozambique kom efter det att den strategi man hade dragit upp tillsammans med den portugisiska generalen Spino-la, fullständigt hade brutit samman.

Fortfarande är Brasiliens närmaste samarbetspartner i Afrika det land vars ekonomiska struktur är så lik den egna — Sydafrika. Sönderingarna om en militärpakt mellan de bägge länderna pågår fortfarande.

Det ekonomiska »undret«
Man talar numera inte så ofta om det "brasilianska undret", eftersom det sedan ett par år tillbaka står klart för de flesta *Soptippen i Belo Horizonte — sluminvånarna samlas kring bilarna med avfallet från stan.*

liens fall att ekonomin hela tiden måste expandera. Och med den struktur man skapat i Brasilien är förutsättningarna för att göra detta inom landets gränser mycket begränsade.

Det är därför Brasilien hela tiden måste fungera som polis mot varje nation som strävar mot ekonomiskt oberoende. För man är i behov av varje tänkbar marknad för sina varor.

drygt 110 miljoner invånare. Av dessa har mer än åttio miljoner människor fått se sin levnadsstandard sänkt sedan militärerna kom till makten.

I-ländernas industrier exporterar den teknologi och de industrier de har i hemländerna. Det är en enorm produktion av dyrbara konsumtionsvaror — som för varje år blir allt dyrare och mer komplicerade — som bara ett fåtal kan köpa.

moderbolagen i de rika länderna. Och att vinsterna man får ut av produktionen i Brasilien är enormt mycket högre än dem man får ut i t ex Sverige.

Är det då inte dags för de svenska fackföreningarna att kräva ett stopp av kapitalexporten till Brasilien? Ett stopp för utsugningen av brasilianska arbetare?

Peter Torbjörnsson

Bolivia:

Hundrafemtio tusen ras

30 000 vita familjer — 150 000 rasister — exporteras från södra Afrika till Bolivia.

Idégivare: Bolivia

Finansiär: Västtyskland

Låter det föga trovärdigt? De dominerande nyhetsorganen i Europa har bedömt det så. Därför har de inte brytt sig om att kontrollera uppgifterna. Vi har kontrollerat dem.

För en diktator med obetydlig folklig uppbackning kan det vara nog så lämpligt att skaffa sig supporters genom att helt enkelt importera nya människor med »rätt» samhällsyn.

En gammal förespråkare för den linjen är den bolivianska militärregeringen med general Hugo Banzer i spetsen.

Under de senaste åren har den bolivianska militärregeringen gjort upprepade påståenden hos olika internationella organisationer för att vinna gehör för sina kolonialiseringssprojekt. Syftet med dessa projekt

har, enligt den bolivianska regeringen, varit dels att utveckla jordbruket inom vissa regioner, något som den infödda befolkningen anses oförmögen till, dels att kompensera bristen på utbildad arbetskraft.

För att få hjälp med finansieringen av dessa projekt har man hört sig för hos såväl Världsbanken som Interamerikanska utvecklingsbanken. Båda har emellertid vinkat med kalla tass. Lite mera intresse rönkte frågan hos den »Mellanstatliga kommittén för handläggande av europeiska emigranter», förkortat CIME.

CIME skickade tolv representanter till Bolivia för att granska områdena ifråga. Regeringens beskrivning av dessa som områden med stora jordbrukspotentialer och god infrastruktur rimmade dessvärre illa med den uppfattning CIME fick. »Ödemark» var deras omdöme. Och så föll den saken.

Nya nederlag

Men Bolivia gav inte tappt. Efter imperialismens nederlag i Vietnam fanns det plötsligt en massa människor som ville emigrera. Men också här fanns det ett krux — hur angelägna sydvietnameserna än var att komma bort från sitt hemland, så ville de trots allt inte bosätta sig i Bolivia.

Den bolivianska regeringens gästfrihet utsträckte sig även till de gamla portugisiska kolonisatörerna i Angola som i och med MPLA:s seger sökte sig till ny jaktmarker. Representanter för dessa besökte

Bolivia, men inte heller här nådde man någon överenskommelse.

Import av afrikanska rasister

Helt ofrivilligt kommer så de afrikanska befrielserörelserna Banzerdiktaturen till hjälp. Intensifieringen av den väpnade kampen i Rhodesia och Namibia samt den ökade mobiliseringen bland svarta i Sydafrika det senaste året har försatt de vita minoriteterna i en allt ohållbarare situation. Nedräkningen för dem har börjat och många är fast beslutna att ge sig av medan tiden är.

Den 12 februari i år föll så »bomben». Bolivia Libre, organ för Revolutionära vänsterrörelsen MIR, publicerade då i La Paz en rapport enligt vilken ett samförstånd mellan de bolivianska och västtyska regeringarna uppnått om förflyttning av 30 000 vita familjer från Namibia, Rhodesia och Sydafrika till Bolivia. Fyra dagar senare registrerades rapporten av AFP (Agence France Press) och publicerades i den katolska morgontidningen »Presencia» (La Paz) samt i Le Monde.

Rapporten

Innehållet i rapporten är i korthet följande:

En seger för de svarta i södra Afrika skulle få till följd en massiv tillströmning av vita kolonisatörer till deras ursprungliga hemländer, framför allt Västtyskland, Holland och Storbritannien. Eftersom regeringarna i dessa länder inte är villiga att själva möta de sociala och ekonomiska problem en sådan återflyttning av gamla kolonisatörer skulle medföra beslutade de söka en lösning på problemet i Latinamerika.

Ett möte sammankallades i all tysthet i början av innevarande år i Costa Rica där representanter för de flesta latinamerikanska regeringarna samt USA, Västtyskland,

Sötebrödsdagarna för de vita minoriteterna i södra Afrika går mot sitt slut. Valet står mellan att stanna kvar och fräntas sina privilegier eller att lasta sin kärra full medan tiden är och bege sig iväg....

Rasister flyttar in

Spanien och Italien deltog. Enligt Bolivia Libre förslog Tyskland på detta möte en inflyttning av 30 000 vita familjer från södra Afrika till Latinamerika och erbjöd på samma gång en kredit på 150 miljoner dollar till projektet.

Brasilien och Venezuela förklarade sig villiga att ta emot endast högt utbildade personer, medan de andra avböjde förslaget på grund av svåra inrikespolitiska problem. Endast Bolivia accepterade förslaget i sin helhet – här hade nu Banzerdiktaturen sin chans att förverkliga en gammal dröm!

»En prioriterad uppgift»

Tillsvidare har uppgiften inte bekräftats officiellt av den bolivianska regeringen. På Institutet för kolonisation säger man sig inte känna till något om projektet. Planerna på en omfattande vit invandring från Namibia, Rhodesia och Sydafrika till Bolivia offentliggjordes emellertid av undersekreteraren vid Invandrarministeriet, Guido Strauss i ett informellt uttalande till Presencia (dagstidning, La Paz) den 9 januari 1977. Enligt detta uttalande är »genomförandet av denna immigrationsplan en prioriterad uppgift».

Tysklands inblandning

Inte heller från västtyskt håll har någon officiell bekräftelse givits. På utrikesministeriets pressavdelning i Bonn förnekar man all kännedom om saken och på en direkt fråga angående den avsevärda västtyska finansieringshjälpen blev svaret: »rykten». På den västtyska ambassaden i Stockholm har man inte fått någon information om affären, men konsul Goldschmidt säger sig känna till att »det förekommit diskussioner om finansieringen av ett dylikt projekt».

Stöd åt Banzer

Att betydelsen av denna in-

vandring – om den verkställs – ingalunda inskränker sig till jordbrukssektorn är givet. Banzerdiktaturens tal om utvecklande av jordbruket skall snarast ses som en täckmantel för det egentliga syftet bakom regimens envetna strävan att importera människor på flykt undan befrielseströrelser och nationalistiska regeringar – att stärka sin egen position.

Den bolivianska borgarklassen – och därmed regimens uppbackare – är som så många av sina klassbröder i Latinamerika hänvisade till massivt förtryck av landets egen befolkning och stark utländsk uppbackning (främst från USA och Brasilien) för att bevara sin maktposition. Ett befolkningstillskott på 150 000 vita rasister och sanna antikomunister skulle i det läget komma Banzerdiktaturen mer än väl till pass!

Den bolivianska regeringens planer på att förstärka sin egen ställning genom att till det bolivianska folkets bördor lägga ytterligare en – apartheidrasismen – måste avvisas!

Eva Nyberg

Skicka protesuttalanden till de bolivianska och västtyska regeringarna och till FN:s kommission för avkolonialisering!

Sänd dem till:

Presidente Hugo Banzer, Casa del Gobierno, La Paz, Bolivia,

Bundesministerium des Auswärtigen, D-5300 Bonn, Adenauer Allee 99-103, BRD

United Nations Headquarters, New York, NY 10017, USA

Källor:

Bolivia Libre Nr 28
Presencia 9/1 & 18/2 1977
Le Monde 18/2 1977

Pressavdelningen på Utrikesdepartementet, Bonn
Konsul Goldschmidt, Förbundsrepubliken Tysklands ambassad Stockholm
Mr Gerald, CIME's huvudkontor, Geneve

San Borja, Securé och Abapó Izozog i departementen Beni och Santa Cruz är de områden man valt ut för de nya invånarnas räkning. (enl. Bolivia Libre)

...till nya jaktmarker där förtryck och orättvisa ännu härskar. Idag förtrycks de bolivianska indianerna av sina egna landsmän – imorgon även av importerade rasister? Foto Mikael Wiström

Program för solidaritet

Handlingsprogrammet betonas särskilt arbetet för att få de tusentals »försvunnna» fångarna fria. Liksom kampen för de politiska flyktingarnas rätt till asyl i Sverige och en flyktingpolitik som utgår från de verkliga behoven i Latinamerika. Den svenska regeringen måste ge flyktingarna möjlighet till en fristad i Sverige, anslå statliga medel till deras resa hit och garantera dem demokratiska, politiska och ekonomiska rättigheter.

Hälsning från marinsoldaterna

Två av de frivilliga marinsoldaterna som Chilekommittén stött var med på kongressen. De fängslades strax före kuppen för att de försökt organisera soldaterna mot kupplanerna.

Stödet utifrån har varit avgörande för deras frigivning. I ett tal till kongressen sade de:

– En del frågar sig varför vi inte mördades på kuppdagen eller månaderna därefter. Vi tror att den avgörande orsaken var officerarnas rädsla för att trupperna skulle göra uppror. Deras avsikt var att mörda oss, men de visste inte hur våra kamrater skulle reagera.

– Det internationella solidaritetsarbetet tillsammans med vad våra vänner i hela världen gjorde var också viktigt för att de inte skulle kunna fullfölja sitt brött. Under den tid vi

reorganisering inte säkert är en förlängning aftrånat av strukturer som funnits tidigare. Vi kan också se att reorganiseringen inte sker utifrån en allmän medvetenhet om regimens jävllighet och nödvändigheten av den socialistiska revolutionen.

Tvärtom: den tar sin början i de konkreta problemen arbetarna ställs inför och i förhållande till de konkreta möjligheterna till handling som finns.

Vidare lär oss Spanien det möjliga i att använda förtryckarnas egna initiativ – vad de tror är deras vapen – för att rikta dem mot förtryckarna.

KONGRESSSEN

I början av februari samlades ca 200 delegater från 100 lokalkommittéer över hela landet till Chilekommitténs fjärde kongress. Där antogs för första gången ett handlingsprogram för solidaritetsarbetet.

Arbetet för de politiska fångarna och flyktingarna från Latinamerika och för en effektiv bojkott av Pinochet-diktaturen kommer också i fortsättningen att vara huvuduppgifter för Chilekommittén.

Satt fängslade fick vi ständigt hjälp och stöd från det chilenska folket och från utlandet.

Hamnarbetarförbundet i blockad

Under tre månader, från den 1 mars till den 31 maj, blockerar Svenska Hamnarbetareförbundet all handel med Chile, både import och export. En av Chilekommitténs uppgifter i bojkottarbetet

blir att stödja Hamns blockad, bli genom en massiv kampanj för konsumentbojkott under våren och genom att verka för en samordnad bojkott i de nordiska länderna.

Men bojkott betyder inte bara blockad av handeln med Chile. I handlingsprogrammet kräver Chilekommittén också att det finansiella stödet till juntan stoppas. Sverige måste därför lämna Världsbanken

och inte gå med i Interamerikanska Utvecklingsbanken (IDB)!

Breddning av arbetet

Många kamrater tog på kongressen upp förhållandena i andra latinamerikanska länder. Efter kuppen i Argentina härskar nu blodiga militärdiktaturer i hela södra Latinamerika. De tiotusentals flyktingarna i Argentina förföljs och mördas av chilensk, uruguayansk och argentinsk polis i broderligt samarbete.

Solidaritetsarbetet måste där- för breddas. De främsta uppgifterna för Chilekommittén blir att arbeta för politiska fångar och flyktingar också från andra länder än Chile och att bekämpa de svenska företag som profiterar på förtrycket. Vid t ex viktiga strejker på svenska företag i Latinamerika ska Chilekommittén ta initiativ till kampanjer och insamlingar för de strejkande.

INSAMLINGEN

I frågan om Chileinsamlingen hade kongressen att ta ställning till ett stort antal motioner. Det segreande förslaget innebär att hälften av de insamlade medlen går till partierna inom den Chilenska Vänstern (de partier som bildade UP-regeringen och MIR) enligt den sk Havanaöverenskommelsen och den andra hälften till olika konkreta projekt som Chilekommitténs styrelse beslutar om. Sådana projekt kan vara folkliga matsalar, verkstäder för arbetslösa, stöd åt politiska fångar och deras familjer, motståndskommittéer osv.

Kring solidaritetsarbetets olika uppgifter vill Chilekommittén skapa en bred enhet, i första hand inom arbetarklassen. Det måste vara en solidaritet på lång sikt, som inte tynar bort på grund av illusioner om snabba framgångar i motståndskampen.

Kom med i det arbetet!

Jan Johansson

Idag i Spanien vore det naturligtvis vansinnigt att föreslå ett huvudsakligt arbete inom CNS. Men utnyttjandet av de små möjligheter som fanns till det i en situation då arbetarna var isolerade och uppsplittrade bidrog till ett påskyndande och spridande av reorganiseringen.

Ett liknande exempel har vi från Chile när juntan för drygt ett år sedan lanserade ett förslag till ny arbetslagstiftning. Säker på sin styrka tillät juntan att fackliga möten ordnades för att diskutera förslaget. Men på samma sätt som i Spanien blev denna möjlighet att samlas för att

diskutera frågor som direkt berörde arbetarnas livssituation en impuls för reorganiseringen och aktiveringen.

Glädjande tecken

Men det finns alltså markanta skillnader mellan Spanien och Chile. Fackföreningarna som sådana är inte förbjudna i Chile. Ännu. De har kunnat ge en viss kontinuitet och en form för reorganiseringen. I Spanien dröjde det nästan ända tills en helt ny generation arbetare vuxit upp innan reorganiseringen tog verklig fart. I Chile kan vi redan idag se tecken som det dröjde många år innan man såg i Spanien.

Men fortfarande är det omöjligt att säga hur djupgående och omfattande denna reorganisering är. Problemen med att befästa strukturerna, samordna dem, ge dem styrka och stabilitet så att de kan stå emot förnyade attacker från diktaturens sida är långtifrån lösta.

Spanien visar ett hav av erfarenheter. Det är lärorikt att ösa ur det – både för att förstå de svårigheter de chilenska arbetarna står inför och för att glädjas åt de framgångar som trots allt skett.

Lars Palmgren

Fackliga kampen i Chile

Inkapslade av förbud, bestulna på sina ledare, ut-satta för ständiga övergrepp har de chilenska fackföreningarna, trots allt, gjort sin röst hörd. Inte bara en, utan upprepade gånger har chilenska fackföreningar protesterat mot juntans politik och avsaknaden av fackliga och politiska rättigheter.

I nummer 7/76 av Chilebulletinen publicerar vi en intervju som visade på detta. Nu är det naturligtvis självklart att dessa protester inte sker på ett massivt sätt. Och att det bara är i undantagsfall som arbetarna kan använda sina traditionella kampmetoder. Protesterna har fr a kommit till uttryck genom brev och insändare till tidningarna.

Det vore oansvarigt att överdriva betydelsen av dessa protester, men för att få ett perspektiv skulle vi kunna jämföra med situationen i Spanien direkt efter inbördeskrigets slut. När det spanska inbördeskriget började, 1936, var arbetarklassen stark och välorganiserad. Men när efter tre års blodiga strider fascisterna stod som segrare, skulle det dröja ända till tio år innan de spanska arbetarna började föra ens den mest minimala kamp för sina rättigheter.

Självklart går det inte att dra exakta paralleller mellan Spanien 1939 och Chile 1973. En hel historisk epok ligger däremellan. Men det finns ändå erfarenheter från den spanska arbetarklassens reorganisering som kan hjälpa till att spegla de problem de chilenska arbetarna står inför idag. Och i ljuset av dessa erfarenheter kan vi också se betydelsen i de uttryck för facklig kamp och reorganisering — även om de är blygsamma — som finns i Chile idag.

Fack uppifrån

Liksom den spanska arbetarklassen var också den chilenska arbetarklassen stark och välorganiserad när den drabbades av sitt nederlag. Kup-

SPANIEN efter inbördeskriget EN LÄXA

Francodiktaturens olagligförklarande av arbetarkommissionerna tvingade dessa till underjordisk verksamhet. Här ett möte i en baskisk kyrka.

pen hade också liknande effekter som de som drabbade de spanska arbetarna. Deras fackliga och politiska organisationer trasades sönder, de fackliga och politiska rättigheterna upphävdes, en stor del av de mest militanta fackliga aktivisterna och ledarna eliminerades på olika sätt. Arbetarna splittrades upp. Sskräck och rädsla isolerade dem från varandra — många demoraliserades ...

På denna slagna arbetarklass'

rygg började den spanska diktaturen bygga en ny "facklig" organisation. En organisation, CNS, som skulle organisera såväl arbetarna som arbetsköparna. Detsamma har den chilenska juntan försökt, och försöker, göra.

Tio år skulle det alltså dröja innan de spanska arbetarna började resa sig ur förtrycket. Då inleddes en hel serie olika försök till reorganisering utifrån de spontana och militanta strejker som arbetarna i oli-

ka delar av landet hade börjat genomföra. Men inga av dessa försök förmådde nå ut till den stora massan arbetare. Strejkaktiviteten motsvarades inte av någon organisering.

Det var först i slutet av 50-talet — nära 20 år efter inbördeskrigets slut — som än mer omfattande reorganisering börjar skönjas. Och denna tar delvis sin början i ett oppositionellt arbete inom de vertikala "fackliga" strukturer. När regimen försöker fånga upp denna opposition genom att genomföra en stympad variant av förhandlingsrätt (1958) blir det på ett oväntat sätt en hjälp för att istället förlösa den.

Arbetarkommissioner

Bara möjligheten att överhuvudtaget förhandla blev en impuls för arbetarna att söka sig samman på ett mera planerat sätt än tidigare. För innan man diskuterade med arbetsköparna ville man naturligtvis tala med varandra. Om vad man skulle förhandla, vilka krav man skulle ställa, hur man skulle backa upp. Det är ur dessa diskussioner som arbetarkommissionerna så småningom föds.

Från början rör det sig om tillfälliga organiseringar som bildades på nytt i samband med varje konkret problem. Men i början av 60-talet sker en stabilisering och samordning mellan arbetarkommissionerna. Och då slår regimen tillbaka.

Arbetarkommissionernas styrka och farlighet står klar för diktaturen i samband med att arbetarkommissionernas kandidater vinner en mängd poster inom CNS vid de val som hålls. Arbetarkommissionerna olagligförklaras, dess ledare fängslas och utvisas. Men nu är stenen i rullning. Förutsättningarna att fungera underjordiskt är helt annorlunda än i reorganiseringens begynnelse.

Spanien och Chile

Men vad betyder exemplet Spanien för vår förståelse för Chile idag? Många olika saker. Vi kan t ex se att frågan om >

Generalernas kupp den 11:e september 1973 kom inte som en blyxt från klar himmel. Den kom i ett sammanhang. Ett sammanhang, vars främsta ingrediens var att den härskande klassens makt för var dag ifrågasattes av allt fler. Och kuppen var denna hotade borgarklass' sista åtgärd för att försvara sin makt.

I Chilekommittén har vi alltid sagt att en av våra främsta uppgifter är att »lära av Chile». Att göra det innebär att studera detta sammanhang. Att lära på vilket sätt de chilenska arbetarna och förtryckta började hota borgarklassens makt. På vilket sätt de började organisera formerna för sin egen maktutövning. För hotet mot borgarklassen kom inte enbart – eller ens fram för allt – från parlamentets talarstolar. Hotet bestod främst i att människorna började ta saken i egna händer. Det betydde aktivitet, mobilisering, rörelse, växande självkänsla, sammanhållning... det betydde organisering av allt detta. Och det var just ur denna massiva organisering

Arbetarråd eller konkurrerande organisationer till landsorganisationen CUT (det chilenska LO)?

Bedömningarna om industribältena går vitt isär.

Som namnet antyder var industribältena en geografisk, territoriell, organisationsform. De fungerade som samordningsorgan – och i vissa fall som ledning – för arbetarna på olika arbetsplatser inom ett begränsat geografiskt område. På kartan härintill kan vi se att det verkligen var frågan om geografiska »bälten».

Industribältena började växa fram som en direkt försvarsåtgärd från arbetarnas sida. De första – Cerillos och Vickuna Mackenna – bildades på hösten 1972. Då hade den chilenska borgarklassen, men direkt stöd av bl.a. CIA, satt igång en våldsam offensiv mot UP-regeringen. Efter att under en längre tid genomfört en mängd aktioner på internationell nivå – vi minns tex kopparbolaget Kennecots

som hotet mot den »gamla» makten växte fram. För samtidigt som den »gamla» makten angreps, så började i denna organisering en »ny» makt ta form. De arbetandes, de fattigas, de nertrampade och förtrycktas makt.

Det var i det sammahanget kuppen kom. De chilenska arbetarna och förtryckta led nederlag. Det var borgarklassen som blodbesudlade gick segrande ur kampen.

Uppfattningen om hur kampen mot deras diktaturregim ska föras idag varierar mellan de chilenska arbetarpartierna. På samma sätt varierar bedömningen av de olika nya organisationsformerna som utvecklades under UP-regeringens sista tid.

I den här artikeln ska vi försöka belysa en av dessa organisationsformer: de sk industribältena, »cordones industriales». Men det vi skriver uttrycker alltså ingen allmän och av alla upplevde sanning. Snarare är det ett inlägg i en pågående diskussion om vilken roll industribältena egentligen spelade – och skulle ha kunnat spela i den chilenska »processen». ■■■

Detta är bara två av många olika uppfattningar. Men vad var industribältena? Hur såg de ut? Hur växte de fram?

världsomspännande aktioner för att stoppa betalningen för den chilenska kopparn – så tog sig denna offensiv i oktober 1972 mer spektakulära uttryck inne i Chile. Då gick nämligen ägarna till transportmedlen – lastbilar, bussar etc – ut i »strejk». Över hela landet paralyserades transporterna. Det betydde stopp för livsmedeltransporter till städerna, råvaror till fabrikena, färdigvaror från fabrikena, persontrafiken... Det var en effektiv aktion för att tvinga fram en politisk kris.

För att försvara sig mot denna offensiv ockuperade arbetarna över hela landet sina arbetsplatser. För att befästa försvaret och sätta hårt mot hårt krävde arbetarna att de ockuperade industrierna skulle nationaliseras.

Början till offensiv

De blev inga omfattande nationaliseringar. Men trots att ockupationerna inte följdes upp av en offensiv från regeringens sida, så blev de i alla fall det första steget i en arbetarnas motoffensiv mot den borgerliga reaktionen. Avgörande för hur denna motoffensiv skulle lyckas var hur den organiserades. För ockupationerna fick inte bli tillfäl-

liga, häftiga, aktioner utan vidare effekter. Om de skulle bidra till att verkligen förstärka arbetarnas ställning måste de bli just början till en fortsatt offensiv.

Och det är i det här sammanhanget som de framväxande industribältena får sin betydelse. I Cerillos och Vickuna Mackenna insåg arbetarna att ett effektivt försvar av ockupationerna – och vad de för-

Industriebältena tog saken i egna händer industri för folkets behov

de med sig – krävde en verklig samordning mellan alla de olika arbetsplatserna som fanns inom området. Konkret gick det helt enkelt till så att arbetarna på några fabriker skickade ut delegationer till de andra arbetsplatserna och sammankallade till ett gemensamt möte. Mötet valde en gemensam ledning för hela området och man började utveckla en organisationsstruktur med delegatmöten, kom-

mittéer, stormöten etc. Mycket snart stod det klart att uppgifterna inte kunde begränsa till ett försvar mot borgarnas attacker eller till en samordning av detta försvar. Det fanns många fler problem som måste lösas. Problem som var relaterade till hela den samhällsliga processen i Chile. Det var frågor som: vad och för vem skulle man producera? Vem skulle bestämma över produktionen, helt

enkelt? Och dessa stora övergripande frågor översattes till mindre, konkreta problem på varje arbetsplats. Dessa problem måste få sin lösning, och då inte på ett allmänt och abstrakt sätt, utan i precisa direktiv som kunde leda till konkreta handlingar på varje arbetsplats.

Inom industriebältena bildades kommittéer med uppgift att ta itu med alla dessa olika

problem. De gjorde undersökningar och de lade fram förslag. På olika håll byggde arbetarna upp egna distributionskanaler. Inom vissa fabriker lades produktionen om så att den bättre skulle anpassas till massornas behov. På många företag tog de anställda hand om räkenskapsböckerna och avslöjade företagsledningarnas fiffel. Och inom ramen för hela denna aktivitet utvecklades i några av industriebältena en omfattande diskussion kring frågan om arbetarkontroll som ett medel på vägen till verklig arbetarmakt.

Facket, en del av industriebältet

Men varför skedde inte detta inom de traditionella fackföreningarna? frågar kanske någon. Varför var det nödvändigt att bygga upp en ny typ av organisation?

Egentligen är frågan fel ställd, för fackföreningarna deltog i uppbygget av industriebältena. I ledningen för industriebältena satt också representanter för de olika fackföreningarna som fanns i området. Problemet var att den nationella fackliga organisationen, CUT, inte var organiserad på lokal nivå. Det innebar att det inte fanns några organisatoriska band mellan arbetarna i olika fackföreningar inom ett område, utom uppåt. Organisationer av LO-distriktstyp saknades.

Industriebältena kom att fylla detta tomrum.

Enligt den chilenska lagstiftningen fick heller inte arbetarna på företag med färre än 25 anställda organisera fackföreningar. Dessa ingick således inte i CUT:s struktur. Däremot kunde de delta i industriebältet. Industriebältena organiserade således – eller strävade efter att organisera – alla arbetare inom ett givet område – oavsett om de var fackligt anslutna eller ej, oavsett om de tillhörde olika fackföreningar. De ersatte inte fackföreningarna, utan kom istället att komplettera dem.

Text:
Lars
Palmgren

Industribältena

— När vi bildade industri-bältet Recolecta var det inte lång tid kvar, berättar Julio.

Julio, som var president i Recolectas industribälte, arbetade själv som mekaniker på Via Sur. Via Sur var ett transportföretag. Det hade bussar i både stads- och landsvägstrafik. Förutom bussar fanns också måleri- och karossverkstad, plus en mekanisk verkstad.

— Det började med att arbetarna på Cerecita, direkt efter det första misslyckade kupp-försöket den 29 juni 1973, kallade till ett gemensamt möte för alla arbetare inom området. Till det mötet kom bara representanter för Cerecita, Via Sur, Maiza och något mer företag. Men trots att inte alla arbetsplatser fanns representerade beslöt vi att börja organisera ett industribälte. Situationen var sådan att vi måste handla. Vi utsåg en tillfällig ledning och bildade en försvarskommitté, en

försörjningskommitté och en kontaktkommitté. De skulle ta itu med de mest akuta problemen vi hade.

Tidigare erfarenhet

— På Via Sur hade vi hindrat företagsledningen att delta i transportstrejken 1972, berättar

föll för att återta byggnaden möttes vi av hårt — alltför hårt motstånd. Vi hade bara påkar och de räckte inte långt mot vapnen eller elektriciteten. Efter en utdragen strid kom polisen och så småningom kunde vi ta tillbaka byggnaden.

” Fascisterna hade förberett sin aktion väl. De hade elektrifierat bussarnas karosser, monterat upp olika slags fällor och flera av dem var beväpnade. Så när vi anföll för att återta byggnaden möttes vi av hårt — alltför hårt motstånd. Vi hade bara påkar och de räckte inte långt mot vapnen eller elektriciteten. Efter en utdragen strid kom polisen och så småningom kunde vi ta tillbaka byggnaden.”

tar Julio. Som en hämnd för det hade då fascisterna i Patria y Libertad (Fosterland och frihet) ockuperat byggnaderna och vägrat släppa in de anställda. Fascisterna hade förberett sin aktion väl. De hade elektrifierat bussarnas karosser, monterat upp olika slags fällor och flera av dem var beväpnade. Så när vi an-

— Vi hade alltså ganska påtagliga erfarenheter av fascisterna, så när tanksen för första gången rullade in i Santiagos centrum visste vi alla vad det var frågan om. Det fanns en allmän känsla av att den 29 juni bara var en förövning. Vi visste att det inte skulle sluta där. Någon mer skulle komma. Något mycket mer välpla-

nerat och beslutsamt. Och det dröjde inte heller mer än drygt två månader förrän våra aningar bekräftades . . .

Organisera försvaret

— Det stod klart för oss alla fortsätter Julio, att den absolut viktigaste uppgiften var att snabbt börja organisera försvaret av arbetsplatserna och området i sin helhet, fortsätter Julio.

— Försvarskommittén, som bildades redan på det första mötet, hade till uppgift att bilda försvarsbrigader på varje arbetsplats. Dessa måste veta exakt vad de skulle göra i varje situation och de måste veta hur de skulle hålla kontakt med varandra och med industribältets ledning. Men när vi någorlunda löst de organisatoriska problemen, fanns erfarenheter av att träpåkare inte på långa vägar var nog. Därför började vi — om än i blygsam skala — att tillverka olika slags enkla vapen på de mekaniska verkstäder som fanns i Recolecta.

— Försörjningskommittén lyckades bygga upp ett rätt bra fungerande distributionssystem. Det baserades på Via Surs bussar. Med dem kunde vi forsla varor som inte fanns i Recolecta från andra delar av stan och utifrån landet. Och vi kunde forsla saker från Recolecta till andra delar där de inte fanns att få tag på.

— Recolecta var ett av de sista industribältena som bildades i Santiago. De första var Cerillos och Vickuna Mackenna. Sen kom San Joaquín, Santiago Centro, O'Higgins Mapocho-Cordillera och så vi. Alla industribälten var dessutom ganska olika sinsemellan. Cerillos och Vickuna Mackenna var de största och de representerade också den mest varierade produktionen. Santiago Centro hade nästan inte några industrier alls, utan innehöll fr a kontorsanställda, bankpersonal och liknande.

Militanta demonstrationer var ett vanligt inslag på Santiagos gator innan kuppen. UP-tiden innebar ett enormt uppsving i arbetarklassens mobilisering.

UP-tiden innebar även en mobilisering bland studenterna. Här en demonstration utanför det katolska universitetet i Santiago.

Småindustri

– Hos oss i Recolecta fanns inga riktigt stora arbetsplatser. Förutom Via Sur fanns där textil-, läder- och kemisk industri. Dessutom deltog lärarnas fackförening, SUTE, i industribältet. Ingen arbetsplats nådde till 1 000 anställda. Störst var Ilharreborde, en skofabrik med ca 800 anställda. Förutom de mellanstora arbetsplatserna med omkring 80–150 anställda, fanns en hel massa småindustri. Det var textilfabriker, om man nu kan kalla dem fabriker, som alla hade färre än 25 anställda.

– Inom Recolectas ledning diskuterade vi problemet med småindustrin. Vi beslutade oss för att arbeta för en sammanslagning av alla de små textilföretagen till ett enda företag. Och dessutom – vilket var helt grundläggande – att detta skulle förstatligas och stå under arbetarnas kontroll. Men tiden räckte inte. På de två och en halv månad industribältet Recolecta fungerade, hann vi bara påbörja arbetet.

CUT-ingen alternativ

Hur var förhållandet mellan Recolecta och de andra industribältena och med CUT?

– De flesta arbetarna i Recolecta var också medlemmar i CUT genom sin fackförening. Problemet med CUT var att CUT inte kunde svara på de

omedelbara uppgifter som vi ställdes inför när borgarna började sin offensiv. Det berodde dels på CUT:s organisatoriska struktur, men också på att CUT helt kom att bli ett verktyg för regeringspolitiken. Uppgifterna som vi stod inför gick långt utanför de ramar som CUT ställt upp. Vi kunde inte stanna vid att föra en traditionellt facklig kamp

tas om de inte följde sina uppgifter. En sådan organisationsform svarade mot de snabba skiftningarna av den politiska situationen. CUT:s starka byråkratiska centralisering hade däremot bara en bromsande effekt.

Början till samordning

– Naturligtvis kunde inte industribältena bli effektiva

”Industribältena var demokratiska organisationer. Alla arbetare deltog. De valda ledarna var ansvariga inför stormötena och kunde avsättas om de inte följde sina uppgifter. En sådan organisationsform svarade mot de snabba skiftningarna av den politiska situationen.”

och vi kunde heller inte reducera den politiska kampen till ett stöd åt regeringen. Vi var helt enkelt tvungna att ge svar just »här och nu».

– När därför CUT skickade ut representanter till industribältena som föreslog att vi skulle låta industribältet ombildas till en slags lokala CUT-avdelningar och att vi skulle låta CUT centralt förbereda och organisera försvaret, så möttes de av stor misstro. Industribältena var demokratiska organisationer. Alla arbetare deltog. De valda ledarna var ansvariga inför stormötena och kunde avsät-

organ om de enbart fungerade inom sina egna gränser. En central samordning var nödvändig. I början av september 1973 ordnades det första mötet mellan de olika industribältena i Santiago. Det hölls på den stora textilfabriken Sumar, som låg i industribältet Vickuna Mackenna. Där utsågs en tillfällig ledning för samordningen mellan industribältena. Vi antog också ett uttalande där vi uppmanade andra arbetare att bilda industribälten och ta kontakt med de som redan fanns. Vi planerade också att hålla ett stort offentligt möte som

skulle vara upptakten till en samordnad offensiv mot borgarna.

– Men, säger Julio, det mötet blev också på sätt och vis början till slutet för industribältena. För det var utifrån detta möte som industribältena anklagades för att utgöra en konkurrerande, parallell organisation till CUT. Och nu var det inte bara CUT-ledningen som stod för den anklagelsen. Också de partier – fr a MIR och Socialistpartiet – som dittills hade stött industribältena ställde sig bakom den. Så istället för att bli utgångspunkten för en omfattande mobilisering och spridning av industribältena, så blev det första samordningsmötet början till demobilisering och förvirring . . .

Det märks tydligt att Julio är besviken över vad som hände.

– Industribältena representerade någonting mycket mer än vad man kunde tro av deras storlek. Det är sant att det var långt ifrån alla arbetare som var organiserade i något industribälte. Men de var det enda synliga uttrycket för ett verkligt svar på borgaroffensiven. De gav en försmak på vad som skulle kunna komma: en makt som utgick direkt från de arbetande. En makt där besluten fattades på arbetsplatserna och i bostadsområdena. Där de valda ledarna var direkt ansvariga för dem som röstat på dem. Det var en annan slags makt än den det borgerliga parlamentet stod för . . .

– Det är farligt att idealisera. Även om industribältena fått stöd av alla partier hade vi kanske lidit nederlag. Men våra förutsättningar att försvara oss mot kuppmarkerna hade varit helt annorlunda. Vi skulle ha stått starkare.

**Text:
Lars
Palmgren**

Sången Vårt Vapen – sånggruppen som lärde musiken av Fransisco Roca och det politiska arbetet i Chilekommittén. På bilden fr v Mariann

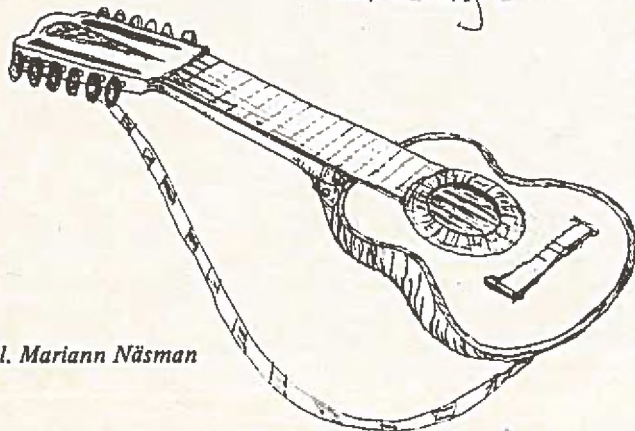
Sången vårt vapen

Redan i hissen på Karlbergsvägen 20 vet jag att jag kommit rätt. För varje våning hissen stiger blir musiken starkare, sången tydligare. Utanför dörren på fjärde våningen tänker jag på vad grannarna säger om decibelen.

Men först därinne möter det med hela sin kraft. Trycket i musiken. Stämningen i sången.

Man rycks med motståndslöst av »Sången Vårt Vapen». Musikgruppen som blev en egen lokalkommitté i Stockholm.

Charango

Ill. Mariann Näsman

— Vi har inga grannar på sidorna, ovanför är bara vinden och under ett kontor, säger Bosse som förklaring till att S V V kan repetera i en vanlig hyreslägenhet.

Gruppen har tolv medlemmar, tio är här idag. Deras instrument är dels bekanta — gitarer, marackas, dragspel, dels såna som jag måste lära mig namnet på — charango (bala-laikaliknande), quena (flöjt) bombo (puka).

Repetitionen går vidare:

»Mineros bolivianos» — en sång om gruvarbetarnas kamp i Bolivia — sjungs unisont. Rytmen förstärks med handklappningar.

»Cueca från Chacabuco» handlar om kampen i salpeterstaden Chacabuco och spelas bland annat på dragspel — mot min förmodan ett vanligt instrument i tex Chile och Colombia.

— Låtarna plockar vi från plattor. Vi gör ingen egen musik, inte än i alla fall. Det är bara latinamerikanska sånger, både för profilens skull och för att våra instrument är från Latinamerika.

Hur började det?

Det var luciafest 1974. Chilekommittén i Vasastan-Norrmalm satt och drack glögg efter ett möte. Christer var ny i gruppen men gammal i musiken. Så dök idén upp och många tände.

Nu är åtta i S V V kvar från Vasa-Norrmalmgruppen, och har alltså varit med från starten. Men Carin t ex kommer från Solna-Sundbybergs Chilekommitté:

— Det var svårt att klara två kvällar i veckan med sånggruppen och en kväll med egen lokalkommitté. Så nyli-gen beslöt vi att bilda Lokal-

quena, Tlva, bombo, Carin, handklapp, Christer, gitarr och Bosse, gitarr.

Foto Peter de Ru

n i Chilekampen!

kommittén »Sången Vårt Vapen». Nu har vi sångmöten varje söndag, instrumentträning varannan onsdag och vanligt lokalkommittémöte varannan. På det här viset hinner vi diskutera sångerna och sätta oss in i texterna mycket mer än tidigare.

Musik för alla

Instrumentträningen är för att alla ska få chans att lära sig spela allt. Vem som helst ska kunna rycka in på gitarr, quena eller bomba. Detta för att motverka elitbildning. Och könsrollsmönster: just nu sitter tjejerna och tränar instrument på en låt som killarna alltid spelat tidigare. Nu ska killarna i stället sjunga den låten till tjejernas ackompanjement.

Det här med elittänkande vill man undvika också i rekryteringen av nytt folk:

– Den här musiken är för alla,

säger Gunnar. Man behöver inte var någon skönsångare för att vara med. Hör bara på mig. Jag tillhör dem som definitivt behöver stöd från andra för att sjunga någorlunda rent.

Men rekryteringen kan ändå ske på rent musikalisk grund. Idag har Karin kommit med för första gången med sin fiol. Hon är musikanter utan tidigare engagemang eller medlemskap i Chilekommittén. S V V behövde en fiol och hörde efter med Karin. Musikintresset som sådant kan alltså skapa nya kontakter för Chiles sak.

Budskapet viktigast

En sak ska man dock ha klart för sig: För S V V är kampen för Chile det viktiga. Gruppen är inte bara ett sällskap för glada musikanter. Nej, den politiska insatsen är målet och musiken är medlet.

– Vi använder sångerna som propaganda. Vivill undvika att det bara blir underhållning. Därför är det så viktigt att vi kan fungera som en vanlig lokalkommitté. Så vi kan diskutera Chilekommitténs hela arbete och hur vi ska lägga upp våra framträdanden som politiska budskap.

S V V spelar mest på apellmöten eller »öppna hus» som arrangerats av olika lokalkommittéer. Då försöker sånggruppen också fungera rådgivande med sin erfarenhet av hur såna offentliga möten kan bli bra eller dåliga.

Varning för snedstart

S V V vill varna för att man startar lokalkommittéer på basis av musikintresse snarare än målmedveten politisk ambition. Det kan innebära en fara för att man börjar i fel ända, menar dom, om man startar en sånggrupp av män-

niskor utan erfarenhet av »vanligt» lokalkommittéarbete.

Men annars är S V V naturligtvis glada om de som vill starta sånggrupper hör av sig för att utbyta erfarenheter och tips. Kontaktman är Bosse Eriksson, Karlbergs vägen 20, 113 27 Stockholm, tel: 08/32 01 34. Hos honom kan man också boka in gruppen för spelningar.

★

Slutsnackat. Färdigintervjuat. S V V fortsätter sin repetition. »Som vindarna blåsa» av Violeta Parra följer mig ned med hissen alla fyra våningar...

Mats Nörklit

ER • FILMER • FILMER • FILMER •

FLYKTEN OCH FÖRTRYCKET

Peter Torbjörnsson, PO Andersson, Flyktingsrådet

Färg 34 minuter. Pris: 106:–/visning

Under 1975 reste journalisten Peter Torbjörnsson i Chile och Argentina och samlade in material till filmen i hemlighet. Det är en dokumentärfilm som bygger på olika intervjuer och vittnesmål. Bl a innehåller den vittnesmål av chilenska kvinnor vars män och söner har hämtats av militärjuntan under natten och vars barn slagits blodiga inför deras ögon.

En kvinna säger: »Vi kräver att omvärlden verkligen inser vad fascismen

är. Vi vill ha konkreta handlingar och handelsbojkott».

Filmen dokumenterar också samarbetet mellan de chilenska och argentinska myndigheterna när det gäller flyktingar. Polischefen i en liten argentinsk by nära gränsen till Chile avslöjar utan omsvep: om »extremister» inte har sina papper i ordning när de kommer till gränsen, skickas de genast tillbaka till Chile.

MITT PÅ JORDEN

MITT UNDER SOLEN

Birgitta Ek, Ulf Hultberg och Mona Sjöström
Färg 82 minuter. Pris: 205:–/visning.

Denna film handlar om Graciella, 5 år. Hon lever i ett fattigt hem i en bergsby i Ecuador tillsammans med sina två bröder och sina föräldrar. Filmteamet bodde hos Graciella och hennes familj under några veckor. Vi får vara med Graciella när hon lagar mat tillsammans med sina bröder, när hon leker eller badar hunden, när hon går till skolan

och när hennes mamma blir sjuk.

EN MINUT AV MÖRKER GÖR OSS INTE BLINDA

Heynowski & Scheumann

Svart/vit. Ca 60 minuter. Pris: ca 160:–/visning

Också denna film är inspelad under 1975 och bygger på intervjuer och annat dokumentärt material inifrån Chile. Den är inspelad av det östtyska paret Heynowski och Scheumann.

Bl a följer filmteamet tillsammans med ett chilenskt TV-bolag juntans inrikesminister, general Benavides, till en av Santiagos förstäder, där han frågar några arbetare hur mycket de tjänar per månad. Han får veta att lönerna är under exi-

stensminimum, att många avskedas utan ersättning och att de till följd av detta lever i fattigdom och elände. Det är bilder som naturligtvis aldrig visades i chilensk TV.

Vi får också träffa modern som inte ger upp kampen för att hitta sin »försvunne» son, och vara med när fackliga organisationer använder ett möte som juntan utlyst till svidande kritik av regimens politik.

I DJUNGELN FINNS DET MYCKET ATT LÄRA

Mario Handler

Färg (tecknad). 15 minuter. Pris: 48:–/visning

Filmen är allergorisk och bygger på en saga om djuren i djungeln. En dag kommer en jägare och fångar de stora djuren för att ta med dom till en djurpark i staden. Djuren vantrivs enormt men lyckas till slut tillsammans att fly tillbaka till djungeln.

Parallellen till fångarnas

värld är tydlig – att sitta i en trång bur, att miss-handlas osv. Men historien visar också på hur man klarar av en svår situation om man sluter sig samman.

Filmen kan verka oförarglig, men betraktas som mycket farlig i Uruguay.

Filmerna kan hyras hos Filmcentrum, Taptogatan 4, 115 28 Sthlm. Tel 08/67 96 85. Till priserna kommer ev fraktagift 20: plus 2 kr i försäkringsavgift.

• PLATTOR •

En ny LP av Francisco Roca kommer inom kort på skivmärket YTF. Det är musik av Violeta Parra och Francisco Roca, framförd av honom själv samt Christer Schapiro och Victor Martinez. Plattan är tillägnad kvinnans kamp.

Francisco Roca anses vara en av de få som spelar Violeta Parras musik på samma vis som hon själv gjorde. Även

bombo

hans egna kompositioner bygger vidare på traditionen från Violeta Parra.

De landsflyktiga partiledningarna i den chilenska Folkfronten (UP) samlades till konferens i Stockholm i slutet av mars. Dokumentet från mötet uttrycker bl a ett närmande till det Kristdemokratiska partiet.

De partier som ingår i Unidad Popular (UP) är Kommunistpartiet, Socialistpartiet, Radikalpartiet, Kristna Vänstern MAPU och MAPU-OC.

Mötet i Stockholm var det femte i ordningen mellan UP-partiernas exilledning. Mötena är till för att analysera situationen i Chile, utveckla samarbetet mellan partierna och stärka det internationella solidaritetsarbetet.

Front mot juntan
Man ska inte vänta sig allt-

UP-mötet i Stockholm

Front mot fascismen Enhet med krist- demokraterna

för mycket av den här typen av möten och de dokument de leder till. Det är dock sex partier med ganska olika politiska viljor som ska kompromissa sig fram till en enighet utåt.

Det kanske viktigaste uttalandet i Stockholm gällde förhållandet till det Kristdemokratiska partiet. UP vill bilda en politisk front med kristdemokraterna för att störta diktaturen. I själva verket, menar

UP, är det en förutsättning för att störta juntan att alla antifascistiska krafter gör gemensam sak.

Självkritik

Som utgångspunkt för frontarbetet har UP ett minimiprogram. Det innehåller krav på återupprättande av de demokratiska fri- och rättigheterna, jordreformen och nationaliseringarna, bestraffning av fascisterna och demokratisering av krigsmakten.

UP gjorde också självkritik för sitt agerande före kuppen: UP underskattade militärens reaktionära betydelse och förstod inte vikten av enhet med alla demokratiska krafter. Det senare kan tolkas så att man borde ha närmat sig det kristdemokratiska partiet för att undvika den hotande kuppen. □□□

CHILEBULLETTINEN

Prenumerationspris för 7 nummer framåt: 25 kr. Stödprenumeration: 50 kr. Betalas på postgiro 504 88-6, Chilebulletinen. Ange från och med vilket nummer prenumerationen skall börja. Adressändringar sändes till Chilebulletinen, Sprängkullsgatan 19 A 1, 411 23 Göteborg.

Chilebulletinens adress: Box 622, 101 28 Stockholm

Besöksadress: Grev Turegatan 15, 1 tr

Telefon: 08/ 61 88 41

Ansvarig utgivare: Robin Lapidus

Redaktionssekreterare: Eva Nyberg

Detta nummer presslagt den 5 april 1977

CHILEKOMMITTÉN

Chilekommittén bildades som solidaritetsorganisation i december 1971. Efter militärkuppen i Chile den 11 september 1973 är Chilekommittén i Sverige en del av den internationella solidaritetsrörelsen för motståndskampen i Chile.

Sedan den första nationella kongressen i december 1973 är Chilekommittén en riksorganisation med gemensamma stadgar och gemensam styrelse för hela landet.

Chilekommitténs målsättning är att politiskt och materiellt stödja motståndskampen i Chile samt att sprida lärdomar om den chilenska arbetarklassens kamp före och efter militärkuppen. Chilekommitténs insamlade medel går oavkortat till motståndskampen inne i Chile. Chilekommittén är partipolitiskt obunden och tillåter olika politiska riktningar och tendenser att komma till uttryck såvida inte tendenserna går emot kommitténs plattform

Chilekommittén arbetar efter följande fyra huvudparoller:

BEKÄMPA IMPERIALISMEN!

STÖD MOTSTÅNDET – BOJKOTTA DIKTATUREN!

FRIGE DE POLITISKA FÅNGARNA!

STÖD DET CHILENSKA FOLKETS KAMP MOT FASCISM – FÖR SOCIALISM!

Medlemmar i Chilekommittén kan personer men inte organisationer bli som arbetar i enlighet med organisationens stadgar och utåt stöder dessa samt betalar medlemsavgift.

Det fordras också att man under två månader arbetat aktivt i en lokalkommitté och därefter valts in av lokalkommitténs medlemmar.

Personer som stöder Chilekommitténs målsättning men inte aktivt deltar i dess arbete kan teckna stödmedlemskap.

Chilekommitténs kansli (tel 08/21 27 23, adress som bulletinen) ger närmare upplysningar och sätter dig i kontakt med närmaste lokalkommitté!

STÖD MOTSTÅNDSKAMPEN I CHILE! Postgiro 65 39 28-2.

I Sverige finns Chilekommittén på följande orter:

Arvika, Boden, Borlänge, Borås, Eksjö, Enköping, Eskilstuna, Eslöv, Falun, Filipstad, Flen-Katrineholm, Gislaved, Gävle, Göteborg, Halmstad, Helsingborg, Hultsfred-Vimmerby, Härnösand, Hässelholm, Jokkmokk, Jönköping, Kalix, Kalmar, Karlskrona, Karlskoga, Karlstad, Kiruna, Kramfors, Kristianstad, Kristinehamn, Kävlinge, Köping, Landskrona, Linköping, Ljusdal, Ludvika, Luleå, Lund, Lycksele, Malmberget, Malmö, Malung, Molkom, Motala, Norrahammar, Norrköping, Nybro, Nyköping-Oxelösund, Nynäshamn, Nässjö, Oskarshamn, Perstorp, Råslätt, Skellefteå, Sundsvall, Södertälje, Umeå, Uppsala, Varberg, Visby, Västervik, Västerås, Växjö, Öland, Örebro, Örkellunga, Örnköldsvik, Österlen, Östersund.

I Stor-Stockholm finns följande Chilekommittéer:

AMU-Liljeholmen, Bergshamra, Botkyrka, Brännkyrka-Vantör, Farsta, Frihamnen, Haninge, Hjulsta, Huddinge, Hägersten, Järfälla, Kungsholmen, Lappkärrsberget, Lidingö, Nacka, Skarpnäck, Solberga, Sollentuna, Solna, Söngens Vårt Vapen, Södermalm, Teknis, Tensta-Rinkeby, Tyresö, Täby, Universitetet, Upplands-Väsby, Vallentuna, Vasa-Norrmalm, Vaxholm, Vårberg-Fittja, Västerort, Åkersberga, Årsta, Östermalm.

Tryck: Revo-Press, Göteborg 1977

Vad betyder Sverige i IDB?

Det finns ett mycket kort svar på frågan vad Sveriges medlemskap betyder för de beslut som fattas i "utvecklingsbanken": Inget.

Det bekräftas t o m på sida 19 i Burenstam Linders proposition: »Såväl den mycket begränsade röststyrka som Sverige får som formen för representation i bankens direktion medför att Sveriges inflytande över bankens utlåningspolitik kommer att vara obetydligt.»

Samme statsman har satt sitt namn under den här meningen: »Det bör vara en naturlig strävan för Sverige som medlem av IDB att eftersträva en ändring av röstningsreglerna samt söka påverka bankens utlåningspolitik på sådant sätt att denna främjar en ekonomisk och social utjämning i låntagarländerna.» (Sidorna 42-43.)

Varför detta hycklande? Och varför denna hyllande omsorg om sysselsättningen, som direktörer på LM och Industriförbundet har sprutat över oss genom press och TV?

Det verkliga skälet

Låt oss i stället se på den verkliga avsikten med svenskt medlemskap i IDB. Handelsministern får berätta:

»Om Sverige väljer att stå utanför IDB anser jag att detta kommer att medföra försämrade förutsättningar för svensk export. IDB:s nya upphandlingsregler utestänger svenska företag från en upphandling om 20 000 milj kr per år.» (Sida 43.)

»ASEA har gjort en sammanställning av värdet av de projekt man har tvingats avstå att lämna anbud på till följd av att Sverige inte blivit medlem i IDB. Man kom därvid fram till en sammanlagd summa på ca 2 miljarder kr.» (Sida 41.)

»För svensk export har medverkan i ett IDB-projekt ofta ett stort referensvärde och kan medföra beställningar till även andra projekt i samma land.» (Sida 41.)

Tidningen Expressen var också rakt på sak i sin ledare den 9 mars. Den hade rubriken »Har vi råd att stå utanför banken?». Det är till att bry sig om »utveckling» i Latinamerika, minsann.

De nya upphandlingsregler som Burenstam talar om tillkom förra året, samtidigt som ett dussin europeiska och asiatiska stater gick in i IDB. Då bestämdes att enbart företag i medlemsländerna får vara med att tävla om exportorder till IDB-projekt. Därmed stängdes de svenska företagen

ute från IDB-marknaden. Det kan handla om rätt stora pengar. Men de miljardbelopp som Burenstam nämner är naturligtvis avsiktligt missvisande: de gäller vad företag i femton länder, däribland USA, Japan och Västtyskland, har att konkurrera om.

Statligt understöd

Om IDB-projekten främjar utveckling i ett eller annat avseende är för företagen och regeringen komplett likgiltigt. Om IDB gynnar demokrati eller diktatur tycker de är ointressant. Men de vet att det finns pengar att tjäna. Någon annan drivkraft finns inte bakom förslaget om svenskt medlemskap i IDB.

Men andra faktorer att ta hänsyn till finns det gott om för var och en som inte bara ömmar om Wallenbergs profit. Dit räknar vi inte bara antiimperialister, utan även anständiga borgerliga politiker.

För en sådan kan det nog göras tänkbart att det går att använda en engångssumma på 80 miljoner kronor, en årlig kostnad av 5 miljoner kronor och senare obestämda summor för påfyllning av fonderna (siffrorna från Burenstams »räkneexempel», några bestämda besked vågar han

inte ge) — för en anständig borgerlig politiker kan det nog göras tänkbart att dessa pengar kan användas till något bättre än till understöd åt Sveriges mest lönsamma företag. Kanske rentav till något som gynnar utveckling i u-länder eller sysselsättning i Sverige.

Ola Sunesson

Mera om Interamerikanska utvecklingsbanken på sid 2-3.

Jag är intresserad av att

- ☐ komma i kontakt med en lokalkommitté
☐ vara med i en studiecirkel om Chile

Namn
Adress
Telefon

Skicka in talongen till Chilekommittén
Box 622, 101 28 Stockholm